

VEPAC MOLU

ORGAN AL CONSILIULUI GENERAL A.R.L.U.S.

12 pagini - 1 leu



De Lenin
și piatra
și-aduce aminte.

Și-aduce aminte —
trec ropote lungi —
asaltul dintii,
din Octombrie,
de atunci

V. Maiakovski : „Vladimir Ilici Lenin”

DIN SUMAR:

- 134 de zile hotăritoare
- Milioane de tone pe centimetrul cub
- Viața fără gravitație
- Jocul cu moartea
- Grefele—act contra naturii?
- Scotland Yard contra „nr. 13”



ANUL XXVI
17 APRILIE 1970
(1309)

Zilele care au urmat imediat după victoria Revoluției din Octombrie au fost hotărâtoare pentru întărirea și consolidarea tinerei puteri sovietice. Instalată la Smolnii timp de 134 de zile, de la 26 octombrie 1917 până la 10 martie 1918, Lenin a desfășurat, în fruntea primului guvern muncitoresc-tărănesc din Rusia, o prodigioasă activitate pe cele mai diverse planuri. Cele 134 de zile și-au pus pecetea lor asupra întregii istorii contemporane. Studii recente au adus noi date asupra acestor momente cruciale.

Documentar

134 DE ZILE HOTĂRÎTOARE

Revoluția socialistă ieșise biruitoare, dar proletariatul răsculat nu cucerise încă puterea în întreaga Rusie; în multe locuri se dădeau încă lupte îndârjite. Pe de altă parte, războiul continua; milioane de soldați sufereau încă și muureau pe front. Chiar din primele ore de după victoria Revoluției sabotajul organizat și atacurile fățișe sau ascunse ale contrarevoluției creau grele probleme noii puteri. Pretutindeni domnea foametea, dezorganizarea: multe fabrici și uzine își închiseseră porțile din cauza lipsei de materii prime și combustibil, transportul funcționa cu întreruperi. De nicăieri nu venea nici un ajutor; forțele Revoluției trebuiau să se bizuie numai pe propriile puteri. Deși animate de ideile Revoluției, ele nu aveau experiență, iar cea mai mare parte a cadrelor nu avea nici cunoștințele necesare pentru a putea conduce o țară atât de vastă.

Cucerirea Palatului de Iarnă nu dăduse încă bolșevicilor toată puterea, așa cum pe drept avea să scrie mai târziu A. V. Lunacearski, primul Comisar al poporului pentru învățământ. În toate fostele ministere se putea vedea cam același tablou — descris de Alexandra Kollontai, primul Comisar al poporului pentru asigurări sociale sau, cum se spunea atunci, al asistenței de stat: „Când am urcat scara, ne-a ieșit înainte un torrent de oameni: funcționari, dactilografe, contabili, șefi de servicii... Alergau, goneau, dar fără să ne dea nici o atenție. Noi urcam scara, ei o coborau. Așa a început sabotajul funcționarilor. Nu mai rămăseseră decât cițiva oameni care ne-au comunicat că erau gata să lucreze cu noi, bolșevicii. Am intrat în cabinetele ministeriale, în birouri. Pretutindeni pustiu. Mașinile de scris zăceau abandonate, pe jos erau muniți de hirtii. Registrele de intrare și ieșire erau toate încuiate. Cheile de la seifuri și casele de bani nicăieri”.

În palatul Anicikov, ocupat de Ministerul alimentației, a trebuit să se forțeze seifurile și sertarele birourilor ale căror chei fuseseră luate de vechii funcționari. În aceste condiții extrem de grele, partidul bolșevic în frunte cu V. I. Lenin a știut să desfășoare o frenetică activitate pentru crearea rapidă a unui aparat de conducere în stare să îndeplinească politica internă și externă a primului stat al muncitorilor și țărănilor din istorie.

● Întreg guvernul, în câteva încăperi

Primul cabinet al președintelui Consiliului Comisarilor Poporului s-a instalat într-o mică încăpere de colț, camera cu numărul 67, cu ferestrele spre Neva, de la etajul II al palatului Smolnii, aripa din dreapta (dacă stăm cu fața spre clădire). Tot în camera numărul 67 s-au ținut la început și ședințele Consiliului Comisarilor Poporului. Aparatul guvernamental din primele zile ale lui octombrie 1917 era alcătuit numai din V. D. Bonci-Bruevici, numit de V. I. Lenin coordonator al treburilor Consiliului Comisarilor Poporului, N. P. Gorbunov, care atunci avea numai 25 de ani și era secretarul Consiliului și încă doi-trei colaboratori care nu păraseau palatul zile de-a rândul făcând tot ce era nevoie.

În prima jumătate a lui noiembrie, Consiliul Comisarilor Poporului ocupa câteva încăperi învecinate, de la etajul al doilea, având toate numărul 81. Intrarea secretarului era despărțită de biroul lui V. I. Lenin printr-o cameră de colț cu trei ferestre. Un timp s-au aflat în imediata vecinătate a cabinetului lui V. I. Lenin și comisariatele poporului, care și ele aveau un personal foarte mic. Aparatul Comisariatului poporului pentru afaceri externe era alcătuit, de pildă, la început numai din doi oameni; la fel stăteau lucrurile și cu Comisariatul poporului pentru problemele naționalităților. Majoritatea comisariatelor care își începuseră activitatea la Smolnii aveau un mobilier cum nu se poate mai rudimentar: cite o masă, două scaune și... un carton cu denumirea comisariatului atârnat deasupra lor.

Partidul proletariatului înțelegea să coopteze în activitatea de stat oameni care imbinau devotamentul nețărmurat față de cauza muncitorilor și țărănilor cu talentul de organizatori, oameni curajoși, cu inițiativă, pe care răspunderea nu-i speria și știau să organizeze activitatea unor mari colective de oameni.

Într-o zi, în biroul lui V. I. Lenin a intrat o femeie tânără, de statură mijlocie, cu părul de culoare închisă. Era D. A. Lazurkina, revoluționară de profesie, membră a partidului bolșevic din anul 1902. Ieșindu-l înainte, Vladimir Ilici a salutată-o prietenește și, poftind-o să ia loc, a intrat direct în subiect:

— Organizăm acum Comisariatul poporului pentru învățământ și am dori să vă încredințăm conducerea sectorului preșcolari.

„Cîteva minute n-am putut să scot nici un cuvînt, — a povestit mai târziu D. A. Lazurkina — propunerea mă uluise. Comisariatul poporului pentru

convergeau ca într-un focar principalele probleme ale țării: probleme militare, economice, culturale. S-ar fi părut că era imposibil de făcut dintr-o dată ordine în acest torrent de hirtii și de luat cit mai repede cu putință hotărârile necesare. Dar cînd N. P. Gorbunov, secretarul Consiliului Comisarilor Poporului a ieșit din biroul lui V. I. Lenin după ce îl pusese la curent cu treburile cele mai urgente și îi raportase îndeplinirea dispozițiilor primite în ajun, el știa că în numai cîteva ore Vladimir Ilici va parcurge tot torrentul de hirtii.

Tot atunci a semnat V. I. Lenin o telegramă urgentă către Sovietul din Podolsk prin care i se comunica acestuia că sovietelor locale li se dădea dreptul de a dizolva dumele orășenești și a organiza alegerile pentru noi dume.

În prima jumătate a zilei V. I. Lenin i-a mai primit pe P. A. Kozmin și A. S. Iakubov, conducătorii Comisariatului poporului pentru alimentație, cu care a stat de vorbă despre situația comi-

gîndea numai la treburile abandonate și scria tot mai mult”. Atunci a scris Lenin: „Din jurnalul unui publicist (Teme de elaborat)”, „Cei speriați de prăbușirea vechiului și cei care luptă pentru nou”, „Cum trebuie organizată întrecerea?”, „Proiect de decret despre comunele de consum”.

● 1 700 de scrisori în 39 de zile

În cursul activității desfășurate de guvern la Petrograd, Lenin a prezidat aproape toate ședințele acestui for (73 din 77 ședințe ținute între 15 noiembrie 1917 și 10 martie 1918). „Tabloul obișnuit al ședințelor Consiliului Comisarilor Poporului — își amintea ulterior N. A. Semașko, primul Comisar al poporului pentru sănătate — se prezenta astfel... Eram cu toții într-o continuă agitație ca să nu întîrziem nici un minut, Vladimir Ilici era punctual ca un ac de ceasornic și cerea tuturor aceeași punctualitate...”

Organizarea minuțioasă a activității Consiliului Comisarilor Poporului se imbină însă cu atmosfera tovărășească, degajată pe care o crea Lenin; deși se bucura, după cum se știe, de o autoritate excepțională, Lenin nu impunea niciodată opiniile sale altor participanți la ședințe, respectînd cu strictețe principiul conducerii colective.

În același timp cu conducerea activității Guvernului sovietic, V. I. Lenin citea și răspundea la un număr impresionant de scrisori venite din toate colțurile țării (numai între 23 noiembrie și sfîrșitul anului 1917, 1 700 de corespondențe) lua parte la diverse adunări, conferințe, congrese ale organizațiilor de masă, ținea referate în uzine, fabrici, unități militare, primea nenumărați vizitatori.

Și totuși Lenin găsea destul timp și pentru organizarea activității diverselor verigi ale aparatului guvernamental. Președintele Consiliului Comisarilor Poporului cerea tuturor colaboratorilor maximum de spirit de răspundere în tot ce făceau, independență și inițiativă în îndeplinirea hotărîrilor adoptate. Dar era neîndurător cu neglijența și dezorganizarea indiferent de formele pe care ele le îmbrăcau. Era foarte atent la felul cum se îndeplineau hotărârile guvernului și indicațiile sale personale și era nespus de exigent chiar cînd era vorba de îndeplinirea la timp și exact pînă și a celor mai mărunte lucruri, cum ar fi transmiterea de telefonograme ori expedierea de colete. Fiecare proces verbal al Consiliului Comisarilor Poporului avea în anexă o fișă de executare în care se specifică ce se realiza la fiecare punct.

V. I. Lenin era astfel un conducător foarte exigent. Dar cei care l-au cunoscut au notat la unison că era mereu vesel și că se lucra foarte ușor cu el.

M. Iroșnikov

documentar
documentar documentar
documentar documentar documentar
documentar documentar documentar
documentar documentar documentar
documentar documentar documentar



V. I. Lenin în biroul său de la Smolnii

invățământ... Instituții preșcolare... Planuri. Toate astea imi erau atât de străine... I-am vorbit deschis lui Vladimir Ilici despre temerile mele”.

Lenin a ascultat-o atent pe interlocutoare, cu o licărire șireată în ochi.

— E adevărat, n-aveți experiență, dar vă rog să mă credeți că nici eu n-am mai condus vreodată un stat. Partidul și poporul mi-au încredințat această misiune, iar eu trebuie să le îndreptățesc încrederea. Sînt convins că amîndoi ne vom ghida după principii: dacă trebuie, vom învăța.

Așa a devenit tovarășa Sonea (numele conspirativ al D. A. Lazurkinei în anii de luptă ilegală) om de stat.

De altfel, în biroul lui V. I. Lenin se petreceau deseori astfel de scene.

Președintele Consiliului Comisarilor Poporului, el însuși la primii pași în activitatea complexă de conducere a unui stat uriaș, desfășura în același timp o febrilă activitate creatoare, elaborînd forma și metodele de construcție a noii Rusii socialiste. Nu-l lipsit, desigur, de interes să amintim că în cele 134 de zile de ședere la Smolnii V. I. Lenin a scris circa 200 de articole, broșuri, decrete și alte documente care au intrat în tezaurul marxism-leninismului.

● Cit lucra Lenin într-o zi

Ziua de lucru a lui Lenin, a notat cunoscutul publicist american A. R. Williams, dura de obicei optsprezece-douăzeci de ore. Ne putem într-adevăr convinge că lucrurile stăteau așa din cronica biografică „V. I. Lenin în primele luni ale puterii sovietice” pregătită de Institutul de marxism-leninism de pe lângă C.C. al P.C.U.S.

Ziua de 18 noiembrie 1917, de pildă, a început ca de obicei cu lectura ziarelor și a corespondenței. Către Smolnii

sariatului; a semnat, de asemenea, cîteva decrete de noi numiri în posturi de răspundere în cadrul aparatului guvernamental sovietic.

Apoi, pînă la ora 17, Lenin a participat la lucrările Congresului general extraordinar al Sovietelor de deputați ai țărănilor din întreaga Rusie, luînd de două ori cuvîntul în cursul dezbaterilor și rostînd cuvîntul de încheiere în problema agrară.

După ce s-a întors la Smolnii, a scris articolul „Alianța muncitorilor cu țărănimia muncitoare și exploatată. Scrisoare către redacția „Pravdei”. Articolul a fost publicat a doua zi.

La ora 19, V. I. Lenin a deschis, în calitate de președinte, ședința din ziua aceea a Consiliului Comisarilor Poporului. Pentru această ședință el elaborase un proiect de hotărîre asupra salariilor funcționarilor superiori și ale celorlalți salariați și al cuantumului indemnizațiilor acordate comisarilor poporului; făcuse, de asemenea, rectificări la proiectul de Decret despre Agenția telegrafică a Petrogradului pe care apoi l-a semnat.

În condițiile excepționale ale primelor luni după Octombrie în ședințele Consiliului Comisarilor Poporului se dezbăteau, de obicei, cincisprezece-douăzeci și chiar mai multe probleme. Pe ordinea de zi a ședinței din 18 noiembrie au fost incluse circa douăzeci de probleme.

Și la fel a fost în fiecare zi, lună de lună.

Conform unei hotărîri a guvernului în legătură cu acordarea unui concediu de trei-cinci zile președintelui Consiliului Comisarilor Poporului, V. I. Lenin a petrecut zilele de 24-27 decembrie 1917 într-un sanatoriu din istmul Karelia. Dar, așa cum rezultă din amintirile Nadejdei Konstantinovna Krupskaia, „odihna nu i-a prea priit... Făcea zilnic plimbări, dar fără chef; Ilici se

Actualitatea
Actualitatea actuală
Actualitatea actuală
Actualitatea actuală
Actualitatea actuală
Actualitatea actuală
Actualitatea actuală
Actualitatea actuală



FOTOGRAFIA SĂPTĂMÂNII



Aspect din pavilionul sovietic la „Expo-70” Osaka

AVIAȚIE

Trei avioane
intr-unul

O nouă pasăre a Aeroflot-ului se va profila în curînd pe cerul albastru — TU-154, ultima creație a lui A. Tupolev. Aparatul face parte din a doua generație de avioane cu reacție și întrunește cele mai remarcabile calități ale bine-cunoscuților săi predecesori:

- Viteza lui TU-104 B
- Raza de zbor a lui IL-18
- Proprietățile de decolare și aterizare ale lui AN-10.

Înlocuind aceste trei tipuri de avioane, TU-154 va asigura singur transportul de călători pe distanțe medii, adică 3 000—5 000 km, ceea ce va fi ra-

țional și economic și din punctul de vedere al producției. Experții sînt de părere că ultimul născut al lui Tupolev va putea astfel asigura economicitatea și rentabilitatea aviației sovietice pentru viitorii 10—15 ani.

Cele trei motoare cu reacție sînt amplasate la coada avionului, poziție care prezintă avantaje aerodinamice (lasă „libere” aripile) și fereste pasagerii de zgomot. Ele garantează o mare siguranță în zbor; aparatul poate ajunge la țintă numai cu un singur motor în funcțiune. TU-154 se mulțumește cu o pistă de 900 m pentru decolare și aterizare. El atinge înălțimea de croazieră, de 11.000 m altitudine, în 17 minute.

Avionul și-a început probele de uzină în octombrie 1968, după care a fost predat Institutului de cercetare al Aeroflotului. Pilotul de încercare Boris Arnopov a declarat despre el: „Noul avion face o impresie foarte bună. TU-154 posedă toate trăsăturile pozitive ale aparatelor Tupolev. Dar are și multe inovații... Ca vechi pilot de încercare pot să spun că TU-154 corespunde celor mai stricte standarde ale clasei internaționale și că este o plăcere să zbori cu acest aparat...”

Avionul poate fi comandat de la decolare pînă la aterizare de un sistem automat. Deschiderea aripilor e de 37,5 m, lungimea fuzelajului de 47,9 m și înălțimea maximă de 11,4 m. Cabinele sînt spațioase, iar salonul cu 164 de locuri este inzestrat cu tot confortul. Fiecare pasager poate asculta, separat, emisiunile de radio.

Zilele acestea TU-154 își face două debuturi: producția și încercarea în serie. La începutul anului viitor el își va aștepta primii pasageri.

PROBLEME ȘI SOLUȚII

Bătălia împotriva
poluării apelor

Acolo unde prosperă industria, flora și fauna din cursurile de apă sau din lacuri sînt în primejdie de moarte. E suficient un metru cub de ape reziduale ale unei fabrici de celuloză, să spunem, pentru ca oxigenul să fie total epuizat într-un volum de 40 m³, iar fauna și flora acvatică distrusă. Or, tratamentul unei singure tone de celuloză reclamă 200—500 m³ de apă.

În ultimul timp întreprinderile sovietice au început să folosească filtre speciale, decantoare și capcane plutitoare care depozitează fibrele de celuloză, încît acum apa reziduală nu conține decît aproximativ 1% fibră, ceea ce se pare că nu e mult. Dar și această fibră ca și lignina și produsele chimice care iau naștere în cursul procesului de producție a celulozei — compuși sulfurați și săruri minerale — poluează, totuși, cursurile de apă.

De aceea, specialiștii sovietici au căutat să soluționeze definitiv problema prin dotarea fabricilor de celuloză cu instalații suplimentare. În acest scop a fost elaborat un întreg sistem de purificare mecanică a apei în decantoare, cu tratament biologic ulterior și limpezire. Principalul element al complexului îl constituie metoda biologică. Bacuri uriașe sînt umplute cu apă poluată, după care aerul și substanțele care servesc drept aliment bacteriilor: sărurile de azot și de fosfor, sînt refulate. De altfel, bacteriile asimilează și substanțele reziduale provenite din tratamentul ligninei.

Pentru bazine de apă mari, cum ar fi lacul Baikal, s-a recurs la un sistem de purificare și limpezire mai complex, în mai multe etape, cu folosirea unor procedee chimice. În același timp, specialiștii sovietici caută mijloace mai perfecționate și mai economice de pu-



— Acum vedeți că servim pește proaspăt?

rificare a apelor reziduale și se străduiesc să realizeze instalații și echipamente de o concepție absolut nouă.

În următorii doi ani, întreprinderile de celuloză vor începe să aplice și metode de condensare a reziduurilor, în vederea arderii lor și, ulterior, utilizării lor, de pildă, în industria cauciucului. „Nămolul excedentar” va putea fi și el folosit ca îngrășămint organic, iar ceretări aflate în curs prevăd utilizarea lui ca aditiv vitamină pentru furaje.

LA ORDINEA ZILEI

Centru de calcul
intr-un magazin
universal

În plin centrul capitalei sovietice, vizavi de Kremlin, se află o clădire imensă care adăpostește Magazinul universal de stat din Moscova — G.U.M., cum i se mai spune. În fiecare dimineață administrația acestei mari întreprinderi comerciale primește de la centrul de calcul al magazinului, aflat chiar în incinta lui, un mare volum de informații: despre deverul din ziua precedentă pe raioane sau pe întreg magazinul, pe produse etc.

G.U.M. este cel mai mare magazin universal din Uniunea Sovietică și unul din cele mai mari din lume. Are circa 7 000 de angajați. Anul trecut, valoarea mărfurilor desfăcute prin această mare întreprindere comercială a fost de 457.500.000 de ruble, adică circa 1.500.000 de ruble pe zi. Zilnic pășesc pragul magazinului 400.000 de oameni; numărul cumpărăturilor zilnice se cifrează la 200.000. În 1969 s-au vîndut la G.U.M. peste 13 milioane de metri de țesături, peste patru milioane de perechi de încălțăminte, circa 700.000 paltoane și costume și o sumedenie de alte mărfuri.

Fără a ieși din magazin, cumpărătorii își pot comanda la marele atelier de mode din incinta lui orice articol de

îmbrăcăminte, încălțăminte sau lenjerie. În acest atelier lucrează peste 500 de modelieri, croitori și maiștri cu înaltă calificare. El posedă o vastă sală în care se prezintă cu regularitate cele mai noi creații în materie de îmbrăcăminte și încălțăminte.

Tot în incinta G.U.M.-ului funcționează un magazin alimentar foarte bine asortat.



Una din liniile G.U.M.-ului
Foto: APN

Acum circa doi ani, la G.U.M. a fost instalat centrul electronic de calcul amintit la început, inzestrat cu o mașină de tip „Minsk-22” care execută mii de operații pe secundă. Centrul de calcul soluționează un mare număr de probleme economice legate de conducerea activității comerciale a magazinului. Mașini electronice prelucrează și pun la dispoziția conducerii magazinului situații operative și precise despre mărfurile intrate, despre cantitățile aflate în depozite, despre vânzările făcute într-un raion sau altul etc.

În curînd centrul de calcul al G.U.M.-ului va mai lua asupra sa evidența și alte operații contabile.

concurusul nostru



Lenin proclamînd puterea sovietică

9 În dimineața zilei de 25 octombrie (7 noiembrie), proletariatul răscolat a ocupat centrala telefonică, telegraful, postul de radio, podurile de peste Neva, gările, instituțiile cele mai importante. La ora 10 dimineața, Comitetul Militar Revoluționar a publicat un apel scris de Lenin și intitulat care aducea la cunoștința poporului că guvernul provizoriu fusese răsturnat, iar puterea de stat trecuse în mâinile sovietelor.

Imediat după victoria revoluției, Lenin s-a mutat la unde a început să desfășoare o muncă titanică în vederea construirii tinărului stat sovietic, urmărind totul, îndrumînd totul.

În același timp, Lenin s-a ocupat de organizarea apărării tinărului stat sovietic. În octombrie 1918 el a trasat sarcina ca în primăvara anului următor tinărul stat sovietic să aibă o armată de milioane ostași roșii.

JOCUL CU MOARTEA

Fasturile și secretele corridei

Avionul închiriat de Dominguin nu-și putuse lua zborul de la Madrid la Sevilla. Cauza? Vremea proastă. Suporterii, specialiștii, prietenii devotați, ca și dușmanii de moarte, pe scurt, *aficionados* — spun... au de furie. I-a fost teamă... Lașul... Señorul de paie... spun-neau ei.

Toți cei care în ajun își înălțaseră încă în slăvi favoritul erau acum gata să-l facă praf și pulbere. Nimeni, nici un om nu putea crede în basmul cu condițiile meteorologice, căci corrida nu e supusă unor fleacuri ca vremea.

Louis Miguel Dominguin este, indiscutabil, „Vedeta nr. 1”, poziție la care n-a îndrăznit să aspire nici un toreador, nici chiar cumnatul lui, Antonio Ordonez. E frumos, chiar prea frumos și adorat de femei. Louis Dominguin e cel mai bine plătit torero: biletele la spectacolele date de el în arena „Monumental” din Madrid se vînd „la negru” cu preț triplu; se spune că e și cel mai inteligent torero, că cunoaște taurii mai bine decît oricine. Iar calomniatorii lui cei mai înverșunați afirmă, clătînd din cap: „Ba fi cunoaște chiar prea bine!” Pe de altă parte, e cel mai versat în afaceri dintre toreadori; are în serviciul lui o numeroasă cohortă de agenți publicitari, se îmbracă foarte elegant, cu mult rafinament, vorbește curent engleza. Pe scurt, e un toreador de tip american, care și-a păstrat însă toate atributele exterioare de hidalgo și Don Juan.

Dominguin nu se produce la *fieste*, unde în vîlmășagul de oameni veseli ar putea să treacă neobservat. Nu, el intră în arenă numai acolo unde publicul îi aparține exclusiv lui. Dar acolo e, într-adevăr, inegalabil, unic. Aproape în fiecare stagiune primește o jumătate de duzină de urechi și cozi de taur, cea mai înaltă recompensă pentru un toreador.

Se teme însă? Evident. Un toreador poate ști totul despre tauri, dar i se poate întimpla să dea peste un taur care să știe despre toreador mai mult chiar decît știe acesta despre el însuși... În principiu, acest lucru nu trebuie să se întimplă cu Louis Miguel Dominguin. Dar numai în principiu. Marele Manolete știa și el totul despre tauri. Cu toate acestea a fost ucis, în august 1947, în arena unui oraș din Andaluzia natală, chiar de un taur ales de el.

Iată de ce, Louis Dominguin se teme. Uneori, despre el se spune: „E un mare toreador, dar și-a pierdut *aficion*-ul”. Să încercăm să definim acest cuvînt, imponderabil ca orice sentiment. *Aficion* e focul sacru, chemarea, patima, obsesia chiar. Da, toate acestea și încă multe altele pe deasupra.

Orice toreador începător e plin pînă în măduva oaselor de *aficion*. Dar sub ploaia de pesetas, franci sau dolari, *aficion*-ul, aidoma unei mări zbuciumate peste care se toarnă ulei, se potolește. Toreadorul se convinge că viața lui capătă preț, încît o dată cu singele din rănilor pricinuite de coarnele taurului i se scurge din trup și focul sacru. Uneori, o singură lovitură puternică seacă rezerva de *aficion* pînă la fund. Alteori e nevoie de mai multe lovituri ca să se ajungă acolo.

Stea căzătoare...

Două exemple dintr-o mie: noville-ro-ul (toreador începător — n.r.) se numea Frasquito. Apăruse la Sevilla la un an după moartea lui Manolete. Pînă la ora 5 după amiază, înainte de începerea corridei, Frasquito nu însemna nimic. Dar la ora 7 seara era un zeu. Spectatorii împraștiați prin oraș vorbeau despre ivirea unui messia; în ziua aceea posturile de radio și-au întrerupt emisiunea ca să anunțe miracolul...

Dar Frasquito, înălțat fără veste pe Olimp, avea un impresar care a făcut o imensă greșală. Să dăm însă cuvîntul unui specialist:

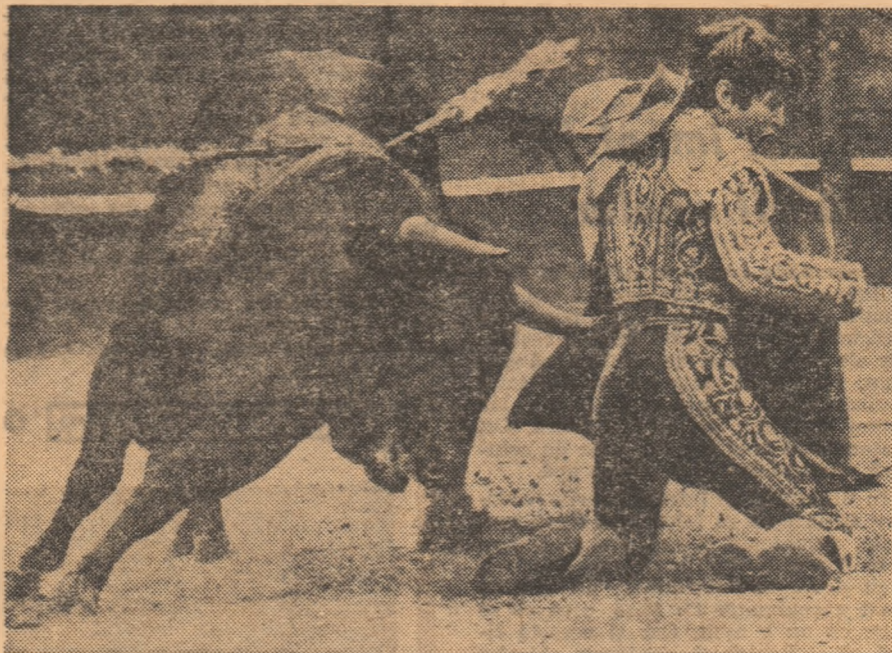
— Ce și-ar fi spus un impresar cu cap? Am avut noroc, ar fi gîndit el. Băiatul ăsta e totuși la început, nu s-a rodat încă. Să nu ne avîntăm orbește la spectacole mari, unde se aduc tauri de cîte 500 de kg. și unde nu poți suci capul publicului cunoscător cu cîteva mișcări dibace. Mai bine să ne începem turneul undeva unde sînt mai puțini spectatori, pentru ca tinărul să capete experiență. Și abia la anul să lucrăm pe scară mare. Așa ar fi judecat un impresar cu scaun la cap și nu cu gîndul numai la bani. Dar în loc să procedeze

col ca, de pildă, fotbalul sau cursele automobilistice. Ea reclamă oameni cu o încărcătură emoțională deosebită, cu care te naști sau ale cărei temelii sînt puse din copilărie, reclamă o structură sufletească excepțională.

În culise

Cum în nici o problemă nu trebuie să existe lucruri neclare, să încercăm să răspundem și la eventualele întrebări pe care le-ar putea ridica cele de mai sus, utilizînd un material documentar cit mai bogat și mai competent. Încît să ne imaginăm următorul dialog.

Întrebare: E adevărat că înainte de



Momentul adevărului...

astă, ce credeți că a făcut? Și-a spus că de vreme ce tinărul e un mic geniu, trebuie s-o ia tare de la început și l-a zvîrlit în arenă la *fiesta de la Bilbao*. Rezultatul? O lovitură de corn în regiunea dreaptă a abdomenului. După ce Frasquito s-a restabilit puțin, impresarul l-a lansat la Cordoba. Rezultatul? O lovitură de corn în regiunea stîngă a abdomenului. Și asta-i tot. Frasquito a căzut ca o cîrpă.

— Și acum unde-i?

— Se spune că ar fi barman în Mexic. Sau chelner... Mă rog, ceva de felul ăsta.

— Și era, într-adevăr, un torero de calitate?

— O, da. Era înalt, suplu, argint viu. Avea chiar reacții mai rapide decît Manolete...

Sau o altă întimplare: Miguel, legendarul torcador, a strălucit ca o cometă acum cîteva ani, eclipsînd pe toți și tot.

— L-am văzut cum a lucrat la Valladolid, a arătat un banderillero. — Uluitor! Încît mi-am spus: încă cîteva zile ca asta și în afară de Miguel, nu se va mai vorbi despre nici un alt torero. Dar a doua zi a fost ridicat în coarne de un taur... Adio, Miguel. Mai intră și acum în arenă, dar e un om înfrînt. Nu va mai fi niciodată o figură.

Și deși Louis Miguel Dominguin — milionar, proprietar al unei mari agenții de publicitate din Madrid, pe Gran-Via 55, un om despre care s-au scris cărți și s-au turnat filme, posesor a mii de hectare de pămînt — înfruntă, cu trupul strîns în veșminte de mătase brodate cu fir de aur, de două ori pe săptămînă taurii în arenă, riscînd în orice clipă să piardă toate cele mai sus enumerate, se spune și despre el că și-a pierdut *aficion*-ul.

Căci corrida nu e un simplu specta-

col ca, de pildă, fotbalul sau cursele automobilistice. Ea reclamă oameni cu o încărcătură emoțională deosebită, cu care te naști sau ale cărei temelii sînt puse din copilărie, reclamă o structură sufletească excepțională.

Răspuns: Da.

I.: Și fermierii sînt de acord?

R.: Da, pentru că dacă unul dintre ei refuză, impresarul îl amenință: „Bagă de seamă, toreadorul meu se supără. Dacă vrei să lucreze mai departe cu taurii dumitale, încearcă să fii mai înțelegător”.

I.: Dar ăsta e șantaj.

R.: Exact.

I.: Așadar, se poate trage concluzia că de cele mai multe ori în arenă sînt lanșați tauri *afreitado*? Și atunci cum stăm cu controlul?

R.: Controlul există, evident. Dar cînd primești trei milioane pentru o apariție în arenă nu poți convinge un sârman veterinar cu soție, copii și o leafă mică să semneze certificatul respectiv? De altfel operația e executată de niște ași în materie înfrînt e foarte, greu de dovedit că taurul are coarnele pilit.

I.: Ce? Coarnele animalului nu sînt rotunjite?

R.: De fel. Ba uneori se întimplă chiar ca coarnele pilit să fie mai ascuțite decît cele nepilite...

I.: Atunci de ce mai sînt pilit?

R.: Aici e secretul. Pentru un taur destinat corridei, coarnele sînt mîinile, antenele, totul dacă vrei, chiar rațiunea. Imediat ce încep să-i crească cornițele, tăurașul începe să le folosească așa cum un copil se folosește de mîini. Cu ajutorul coarnelor el scurcă, cu ele se bate, prin intermediul coarnelor „la contact” cu lumea. Treptat, ele se transformă într-un instrument extrem de fin și de sensibil. Dar dacă după ce sînt viriți în cuștile de lemn cu schelet metalic, în care urmează să fie trans-

* *Afreitado* — taur ale cărui coarne sînt pilit înainte de corridă.

reportaj,
reportaj reportaj,
portaj reportaj repor
taj reportaj reportaj re,
reportaj reportaj reportaj
ortaj reportaj reportaj repo
j reportaj reportaj reportaj
ortaj reportaj reportaj repor
aj reportaj reportaj reportaj



portați, li se pilesc virfurile coarnelor — foarte puțin, nu mai mult de doi-trei cm — se obține rezultatul scontat.

I.: Adică ce se întimplă?

R.: Animalul e zgduid de schimbarea petrecută cu el. Nu mai sînt coarnele lui, nu le mai simte. Dar forța loviturii nu se micșorează, nu! Se întimplă chiar ca după operație colosul de 500 kg. să ridice un matador în coarne cu ușurința cu care noi înfigem un fluture într-un ac. Dar taurul nu mai are precizie în orientare. Se năpustește asupra țintei, dar trece cu cîteva centimetri pe lîngă ea iar cornul rupe o fișie din costumul de mătase al toreadorului, deși în principiu ar fi trebuit să se înfigă în trupul acestuia. Manolete executa figurile lui uluitoare privind distrat spre cer, căci știa sigur că cornul va trece la cîteva centimetri de pieptul lui. Cînd luptă cu un taur cu coarnele pilit, toreadorul e stăpîn pe situație. Lucrul are nu numai un aspect negativ, ci și unele avantaje.

I.: Care anume?

R.: Publicul de astăzi, mult mai eterogen decît odinioară, e amator de spectaculos. El vrea ca taurul să-l atingă pe toreador cu coarnele. Toreadorul trebuie să se contopească cu taurul, mlădiindu-și talia subțire, el unduie în jurul animalului, apropiindu-se din ce în ce mai mult de el, de fiecare dată tot mai strîns, mai primejdios. Cu niște tauri de cîte 600 de kg și cu coarnele întregi (cum se lupta înainte) asemenea figuri ar fi însemnat curată sinucidere.

Da, înainte corrida era mult mai brutală, mai crudă. Dar publicul se schimbă: la sfîrșitul secolului trecut se dansa vals, acum se dansează „shake”. Amatorii de astăzi ai corridei vor să vadă mișcări care să le taie respirația, care să lipească taurul de abdomenul toreadorului.

Puriștii visează să întoarcă corrida la primejdia, la mortala luptă corp la corp. Dar ei vorbesc în pustiu. Ei uită că în corridă dictează publicul. Încît *afreitado* nu e chiar o mare escrocherie, cum pare la prima vedere. Ba mai mult: cu pretențiile publicului de azi față de corridă, toți taurii ar trebui „tunși”.

I.: Dar asta nu lipsește corrida oricui sens?

R.: Din nou vorbe mari! Ce sens?

I.: Păi... de primejdia mortală...

R.: Pepe Illo a fost ucis la 11 mai 1801 în arena din Madrid de un taur poreclit Barbudo, cu coarnele întregi. Manolete a fost omorît la 26 august 1947 în arena Linares de taurul Islero care trecuse înainte de corridă pe la „frizer”.

I.: Atunci cînd e mai mare riscul: cînd lupti cu un taur întreg sau cu unul „tunș”?

R.: Fiecare caz trebuie considerat aparte. Am mai spus că publicul de azi vrea să vadă un „joc cu moartea”, să se înfioare, să cunoască spaima. Odinioară, toreadorul omora taurul în doi timpi și trei mișcări, bărbătește. Acum, însă, el se furișează, mîngîie, „ademențe” fiara. Încearcă să reducă la zero distanța dintre el și animal. Și atunci, „într-un minut de adevăr”, șansele omului și ale fiarei sînt egale! Într-un asemenea moment l-a ridicat taurul Islero în coarne pe Manolete.

I.: Așadar sînteți pentru *afreitado*?

R.: Sînt împotriva mutilării animalelor, împotriva transformării crîncenului duel într-o simplă farsă. Dar în același timp sînt un fiu al secolului și trecerile foarte apropiate de taur îmi fac plăcere; mă trec fiori cînd văd toreadorul cum se lipește aproape de masa neagră de carne. Îl admir pe Velasquez, dar Picasso e contemporanul meu...

(După „Vokrug sveta”)



Liudmila Maksarova, actriță la teatrul Vahtangov

DUBLU INTERVIU

Spectacole festive

Din repertoriul cu care teatrele bucurăse au înțeles să se onorifice centenarul nașterii lui V. I. Lenin, am ales două momente: „Tragedia optimistă” la Teatrul Național, și spectacolul festiv „Lenin” la teatrul Nottara. Interlocutori — artista emerită Marcela Rusu, interpreta rolului Femeii-comisar, și regizorul Al. Ciprian.

După 11 ani

— Ați jucat pentru prima oară în „Tragedia optimistă” acum unsprezece ani. Cum priviți piesa azi?

— Alături de „Trenul blindat”, „Liubov Iarovaia” și „Uraganul”, „Tragedia optimistă” este una dintre cele mai frumoase fresce ale Revoluției din Octombrie. Femeia-comisar, ca multe din personajele piesei lui Vișnevski, este un simbol. Spun simbol, pentru că e greu de închipuit că o mină de femeie obișnuită poate avea în ea tot ce a cerut Vișnevski acestei eroine. Forța ei morală, puterea ei de jertfă, de luptă, dragostea față de oameni, frumusețea morții ei pentru cauză fac ca acest rol, imens și foarte complex, să fie unul dintre cele mai grele din cariera mea scenică de două decenii.

— Cu ce sentiment v-ați apropiat din

„arta
ca arta arta a.
arta arta arta a
arta arta arta arta
arta arta arta arta arta
ta arta arta arta arta ar
arta arta arta arta arta
ta arta arta arta arta art
arta arta arta arta arta



nou de rol, vi s-a părut simplă reluarea lui?

— Nu, dimpotrivă. Deși eram familiarizată cu rolul, sau poate tocmai de aceea, apropierea de el a fost foarte dificilă. Nici nu i-aș spune reluare, m-am străduit să uit tot ce știam și să-l văd cu ochi proaspeți. Unsprezece ani de experiență scenică, de maturizare a gândirii, de lecții de la viață, precum și răspunderea pe care o ai față de o asemenea capodoperă, au contribuit ca „Tragedia optimistă” să fie din nou o premieră, o piesă nouă.

— Dacă nu mă înșel, v-ați regăsit în același colectiv de acum unsprezece ani.

— În frunte cu regizorul Vlad Mugur, cu care munca a fost, ca întotdeauna, o mare bucurie artistică. Pentru că Vlad Mugur face parte din familia de directori de scenă adevărați, artiști în sensul cel mai pur al cuvântului. El nu ține niciodată să se vadă sforile cu care conduce din culise spectacolul, nu ține ca publicul să-l remarcă ca director de scenă, cum e o mare modă astăzi peste tot, ci dorește mai ales să pună în lumină sensurile operei la care lucrează. Întregul colectiv de actori, unii dintre ei foarte „personali” ca vedete, dar care și-au eșafat personalitatea și s-au integrat în spectacol însușindu-și toate datele personajelor și slujindu-le cu abnegație, a muncit cu sufletul la gură. Maestrul Toma Dumitriu, Dem Rădulescu, Florin Piersic, Victor Moldovan — mi-e greu să-i enumăr pe toți, să mă ierte, sint mulți —, au făcut admirabile eforturi. Dovada atașamentului lor față de această capodoperă a făcut-o Lazăr Vrabie, care a intrat în rolul lui Emanoil Petruț, plecat în străinătate, literalmente în câteva ore și fiind spun asta spun și că a jucat foarte bine.

Cred că directorul nostru Radu Beligan a avut un inspirat gând artistic alegând acest spectacol pentru omagierea omului de geniu care a fost Lenin.

Un spectacol de sinteză

— De ce ați preferat formula montajului și nu v-ați oprit la o singură piesă?

— Pentru că e un spectacol de sinteză, în care elementele dramatice propriu-zise, scenele de teatru, se îmbină cu corul, adică recitativul și recitarea propriu-zisă. Am considerat că formula teatrului modern e tocmai formula de sinteză, în care colaborează, pe lângă actori și lumina și comentariul muzical, într-un decor (scenografia Lidia Radian) ce n-are decît rolul de a sugera.

— Pe ce criterii ați făcut selecția materialului literar?

— Am ales ca fir conducător pe Maiakovski, care face legătura între diferitele momente ale spectacolului, figura centrală rămînînd totuși Lenin. De aceea am selecționat dintr-o serie de piese în care apare Vladimir Ilici: „Familia”, „Pe malurile Nevei”, „Omul cu arma”, „În numele Revoluției”, „Orologiul Kremlinului” și „A treia, patetică”. Am urmărit ca figura lui Lenin să fie împlinită de multă umanitate, din care am făcut latura centrală a personajului. Am mai urmărit ca grupurile — de bărbați și femei — să constituie un element principal în spectacol. Este al treilea spectacol Lenin pe care îl realizez.

— Și tot cu Vasile Nițulescu în rolul titular?

— Cu Vasile Nițulescu colaborez pen-



— Cine și-ar fi putut închipui că și regele junglei e cineamator!
Desen de V. Tilman

tru a doua oară, iar Mircea Anghelescu este la a treia apariție în rolul lui Maiakovski.

Pentru noi este o datorie de cinste să participăm cu acest spectacol la sărbătorirea centenarului nașterii lui Lenin.

Iulia Scutaru

CINEMA

Riscantul turneu al vicontelui De Cardel

Într-o bună zi pe străzile Odesei își face apariția vicontele De Cardel, un bărbat frumos și elegant după care toate femeile își întorc capul. Dar vicontele rămîne insensibil, el a venit la Odesa cu treburi serioase. Fără să piardă timpul, începe să bată la ușile tuturor magnaților financiari cu propunerea de a organiza în oraș un varieteu în genul celor pariziene. Le descrie perspective ademenitoare, le promite muniți de aur, el asumîndu-și o bună parte din cheltuieli. Costumele le va comanda la cei mai cunoscuți croitori parizieni, decorurile le va transporta cu navele sale tot din străinătate.

Strădaniile vicontelui sînt în cele din urmă încununate de succes. Magnații își deschid pungile, iar teatrul de varieteu porțile.

Programul e făcut să satisfacă toate gusturile. Și dansuri comice, și interminabile can-canuri, și cîntece țigănești pirjolitoare. Și nelipsitul mag Ali-Baba care transformă amfore grecești în femei aproape goale și apa în vin. Și supervedeta, mademoiselle Sonhie, în jurul căreia roiesc admiratorii — în frunte cu generalul-guvernator și șeful jandarmeriei în persoană, rivali de moarte, care nu se dau înlături de la nici o amenințare.

Dar ceea ce nu vor afla ei niciodată, o vor afla spectatorii: teatrul de varieteu nu e un simplu teatru de varieteu, iar vicontele nu e viconte, ci bolșevicul Andrei Mihailovici care avea nevoie de aceste aparențe pentru ca, la adăpostul lor, să-și poată face treaba: în lăzile cu decoruri trece granița literatură ilegală, printre artiști se ascund colaboratori de-ai lui, Ali-Baba nu transformă apa în vin numai de amorul artei, ci pentru a înșela vigilența poliștilor și a da posibilitatea tovarășilor lui să transporte chiar sub nasul lor materiale interzise.

Ideea filmului aparține scenaristului M. Melkumov și este realizată de regizorul G. Lungwald-Hilkevici, în studioul din Odesa. Titlul noii producții: „Un turneu riscant”.

REFLECTOR

● „Sapho”, celebrul roman al lui Alphonse Daudet, va fi ecranizat, în versiune modernizată, de un regizor începător: Georges Farrell. Sylva Koscina are mari șanse să fie protagonistă, dată fiind cota ei în continuă creștere, dar mai circulă și un alt nume: cel al Françoisei Fabian.

● Micul ecran începe să-i atragă pe marii regizori. Federico Fellini a dat primul tur de manivelă unui „special” care are ca temă clownii. Nedesmințit iubitor al circului, Fellini pune multă pasiune în noul său film.

● „Portretul lui Dorian Gray” va fi transpus pe banda de celuloid. Alegîndu-l pe faimosul personaj al lui Oscar Wilde, regizorul italian Dallamano intenționează să facă din junele englez, care și-a vîndut conștiința de dragul tinereții veșnice, un play-boy cu automobil sport de ultimul tip și aparatament ultraluxos.

● Fidel soției și interpretei sale favorite, Melina Mercouri, regizorul Jules Dassin i-a încredințat rolul principal în filmul „Promisiune în zori”, ecranizare a unui roman de Roman Gary. Filmările, care au început la Nisa, vor continua la Cracovia și în Uniunea Sovietică.

● La 88 de ani, celebra actriță daneză Asta Nielsen s-a măritat cu un septuagenar care ar fi putut să-i fie fiu, cum a glumit proaspăta căsătorită. La vîrsta noastră, a replicat soțul, asta nu mai contează. Într-adevăr, perechea căruntă este foarte fericită.

(După „Sovetski ekran”)

PROFIL

Misterioasa de la telefon

Margarita Volodina este norocoasă. Șansa ei rezidă nu numai în alianța dintre frumusețe și talent, dragostea de muncă și profesionalism. Ci, mai ales, în faptul că i s-au încredințat roluri care i-au îngăduit să nu se repete. În această privință șansa ei se numește Samson Samsonov, soț gingaș și regizor exigent, care a știut s-o ferească de primejdia stereotipului.

Actrița a debutat în 1957, în „Verstele de foc” (regizor Samsonov, pe atunci și el un nume nou) ca infirmieră într-un regiment al Armatei Roșii, personaj tandru, atrăgător, păstrîndu-și o femi-



Margarita Volodina și Mihail Nojkin într-o scenă din filmul „În fiecare seară la ora 11”

nitate dulce în tragica încheiere dintre fiii aceluiași pămînt care a fost războiul civil. Filmul următor, „Noapte fără somn”, i-a dat prilejul să se înfățișeze cu totul altfel — o frivolă care provoacă neplăceri nu numai celor din jur ci și sie însăși. Cu al treilea film, „Contemporanul secolului”, și-a asumat destinul greu dar fericit al unei soții și mame, destin care se desfășoară de-a lungul citorva decenii. Rolul Annei Ermakova a fost un examen dificil pentru actriță, deoarece dacă în primele două filme personajele aveau chiar vîrsta ei, de data aceasta a trebuit să străbată drumul lung de la tinerețe pînă la bătrînețe.

Ulterior Margarita Volodina a avut de reflectat la alte aspecte ale psihologiei umane odată cu capricioasa și superba contesă Irina Nașciokina din „Două vieți”. Ea a creat un caracter puternic, ieșit din comun, care justifică cu vîrf și îndesat toată agitația stîrnită în jurul său.

Femeia-comisar din „Tragedia optimistă” este indiscutabil un punct de referință în cariera actriței. Dincolo de simplitatea și stăpînirea aparentă, personajul ascunde un cloot al pasiunilor care îl ridică pe culmi înalte.

După Mașa din „Trei surori”, rol controversat în concepția lui, dar în care independența și maturitatea artistică a interpretei sînt în afară de orice discuție, o reîntîlim pe Margarita Volodina într-o poveste de dragoste care ar fi putut fi și mai frumoasă dacă s-ar fi evitat mai cu grijă tentațiile meloului ieftin și ale literaturizării excesive: „În fiecare seară la ora 11”. Oricum, actrița trecește nu numai interesul partenerului său Mihail Nojkin, pe care am dori să-l mai revedem, ci și al nostru al spectatorilor.

COSMONAUTICĂ

Viața fără gravitație

Pămîntenii care vor debarca cîndva pe alte planete vor găsi pe suprafața unora dintre ele o gravitație mult mai slabă decît aceea a Terrei. De asemenea, în cursul călătoriei cosmice vor trebui să trăiască într-un mediu total lipsit de gravitație. Cum se va comporta însă în aceste condiții organismul uman?

Omul s-a obișnuit atît de mult cu gravitația încît a și uitat de existența ei, deși această forță se exercită pretutindeni pe suprafața globului: ea reține obiectele la sol, ține captivă atmosfera și permite oamenilor să umble, iar vehiculelor să ruleze.

Ce se întîmplă însă cînd gravitația dispăre sau, mai simplu, cînd își modifică caracteristicile?

Unul din procedeele folosite de experimenterii pentru a stabili rolul unui organ constă — se știe — în suprimarea lui și observarea comportării organismului. În cazul unei călătorii în Cosmos, zborul aduce organismul în condițiile lipsei de gravitație și în felul acesta, ca și în exemplul dat mai sus, o componentă fundamentală a vieții terestre se vede suprimată. Originea forței gravitaționale e acum cunoscută: ea



Cînd gravitația dispăre

a fost descoperită cu totul întîmplător de Newton și variază în funcție de punctele geografice de pe glob. Aceste variații ale gravitației terestre, astăzi binecunoscute, sînt însă foarte mici în comparație cu cele care ar interveni în cursul zborurilor interplanetare. Să luăm, de exemplu, Luna. În raport cu Terra, raza ei este de 0,273, iar densitatea relativă de 0,605. Produsul acestor două cantități este egal cu 0,165. Egală deci cu 0,165, gravitația lunară este de șase ori mai slabă decît cea terestră. Ceea ce înseamnă că pe Lună obiectele cad mai încet. Dacă pe Pămînt un obiect este lăsat să cadă de la înălțimea de 80 cm el atinge solul la capătul a patru zecimi de secundă; pe Lună căderea durează o secundă. Iată, însă, ce ar putea dezorienta un tehnician: căci dacă greutatea obiectelor variază de la un astru la altul, inerția însă rămîne aceeași. În felul acesta mecanica terestră se vede dată peste cap, fiecare lume nouă fiind caracterizată de o fizică nouă. Dar, să ne întoarcem la problema principală; cum se comportă organismul uman atunci cînd e supus la gravitații diferite?

Pînă acum, omul a fost supus unei gravitații cuprinse între 0,997 și 1,003. Or pe Lună de pildă, această cifră coboară la 0,165, pe Mercur la 0,41, pe Venus la 0,88, iar pe Marte la 0,37. În sistemul solar există și patru planete care posedă o gravitație superioară celei a Terrei. Recordul îl deține enormul Jupiter, a cărui gravitație la Ecuator este de 2,53! În aceste condiții, nu numai că omul ar fi strivit de propria-i greutate, de două ori și jumătate mai mare, dar greutatea la fel de sporită a singelui ar cere inimii, pentru a asigura circulația, eforturi uriașe. Asemenea eforturi nu pot fi imaginare decît în timpul scurtelor perioade de plasare pe orbită. O prelungire a lor poate duce, după scurt timp, la moarte. Încît, se pare, că Jupiter va fi o lume interzisă omului. Dimpotrivă, însă, lumile cu gravitație mică, ar putea da omului, în poziția verticală, un simțămînt odihnitor pe care, pe Pămînt, el îl încearcă numai în poziție orizontală. Pe de altă parte se ridică, însă, problema: după implantarea pe Lună a unor stațiuni permanente care vor fi locuite de același perso-

nal, ani la rînd, nu cumva organismul se va adapta atît de bine gravitației lunare, încît inima se va dovedi ulterior incapabilă de eforturi în vederea readaptării terestre? Pentru prevenirea unei asemenea eventualități, biologii sînt de părere că viața cotidiană a cosmonauților va trebui să comporte exerciții fizice care să mențină cordul în stare de funcționare normală.

În sfîrșit, atenția specialiștilor este reținută de problema vehiculelor destinate să transporte omul în Cosmos. La bordul unei cabine spațiale în deplasare balistică — cu alte cuvinte aflată între stadiul de zbor propulsat și intrarea în acțiune a retrofuzelor anunțînd întoarcerea — gravitația relativă este nulă. Nu e vorba de o problemă de despărțare de Pămînt și nici de vreun rezultat al vitezei, ci de consecința legilor mecanicii, conform cărora mișcarea unui corp este independentă de masă. Un cosmonaut are aceeași mișcare ca și cabina care-l transportă; nu există mișcare relativă și gravitația aparentă este deci nulă. Mișcarea balistică poate fi obținută uneori timp de cîteva zeci de secunde în condițiile terestre pe avioanele rachetă care, după ce s-au ridicat la o altitudine la care rezistența aerului nu mai îngăduie portanța, își întrerup motorul, pilotul lăsînd aparatul să descrie o traiectorie asemănătoare celei a unui obuz. Pe asemenea avioane-scoală fac cosmonauții cunoștință pentru prima oară cu condițiile pe care le oferă un zbor orbital.

Oamenii spațiului s-au obișnuit destul de repede cu absența gravitației. Cu toate acestea, specialiștii nu cred că un voiaj mai lung ar fi posibil în asemenea condiții. La cosmonauții reîntorși pe Pămînt s-au semnalat reduceri mai mult sau mai puțin sensibile ale volumului sanguin și o tendință de concentrare a lichidelor din corp în membrele inferioare. Încît în cazul unor zboruri foarte lungi, spre alte planete, lipsa de gravitație permanentă la bordul navei spațiale pare greu de acceptat. După opinia specialiștilor ar trebui creată o gravitație artificială a cărei intensitate să fie de cel puțin 30 la sută din gravitația terestră, cu alte cuvinte de ordinul de mărime al gravitației marșiene. Prin ce mijloace ar putea fi creată această gravitație artificială? O seamă de proiecte prevăd utilizarea la bordul cabinelor spațiale a forțelor centrifuge. E o idee care a fost dezvoltată încă de profetii astronomiei, printre care și Tioikovski, care a sugerat ca viitoarele stațiuni spațiale să aibă forma unor roți uriașe, cărora cupluri de rachete să le asigure o rotație convenabilă. O altă soluție — preconizată pentru călătoriile spre Marte — prevede construirea unei nave spațiale de 360 tone, avînd forma unui pește uriaș de 160 m. Porțiunea cea mai grea (sala motoarelor) ar urma să fie amplasată la cap, centrul de gravitație în apropierea ei, iar cabina la spate. În felul acesta ea s-ar afla la distanța convenită de centrala atomică care ar furniza energia, iar raza de rotație de 120 m. ar permite — la o revoluție efectuată în aproximativ 20 de secunde — o forță centrifugă egală cu gravitația terestră.

FIZIOLOGIE

Ceaiul și... ideile

14.000 de cești de ceai se consumă în lumea întreagă pe... Pe săptămîină? Pe zi? Pe oră? Nu, pe secundă! Ceea ce înseamnă 500 miliarde de cești pe an. Ținînd seama de populația globului, fiecărui om îi revin, deci, 250 de cești pe an.

Dar această medie marchează diferențe foarte importante. Astfel, în fruntea „befivilor“ de ceai vine englezul cu 2216 cești pe an, adică mai bine de șase pe zi. Îl urmează în ordine irlandezul (1600), australianul (1450), tunisianul (680), marocanul (563), canadianul (548), indianul (517), rusul (508), danezul (434), iranianul (415) etc. Americanii se plasează destul de departe de primul loc, cu 168 de cești pe an, dar mult mai puțin bea francezii (24) și belgienii (20).

Drogurile fiind la ordinea zilei, s-ar putea pune întrebarea dacă consumul de ceai nu trebuie cumva asimilat unei obișnuințe cu morfina sau cu marijuana. Răspunsul fiziologilor e categoric: o-

bișnuință da, consecințe negative nu! Dimpotrivă, se pare că ceaiul este extrem de util organismului dintr-o serie întreagă de puncte de vedere. Astfel, urmărind la 114 persoane modul cum se făcea digestia, prin tubaje gastrice și radiografii, cercetători britanici au ajuns la concluzia că, după un prinz „greu“ (cu multe materii grase), evacuarea stomacului se face în 6¹/₂ ore la cei care beau apă rece, în 5¹/₂ ore la cei care beau apă caldă și în 4¹/₂ ore la cei care beau ceai.



Așadar, ceaiul = stimulator al spiritului!

Dar mai are și alte avantaje: prin conținutul bogat în fluor, protejează dantura; prin acțiunea binefăcătoare a cafeinei, teofilinei și teobrominei din frunze asupra inimii, infuzia este recomandată cardiacilor; prin cantitatea practic nulă de calorii este un „aliment“ indicat pentru cei cu tendință spre obezitate; prin acțiunea diuretică pe care o exercită duce la excretația unui volum urinar cu 50 la sută superior băutorilor de apă (sodiul și clorul sînt eliminate în cantități de două ori mai mari).

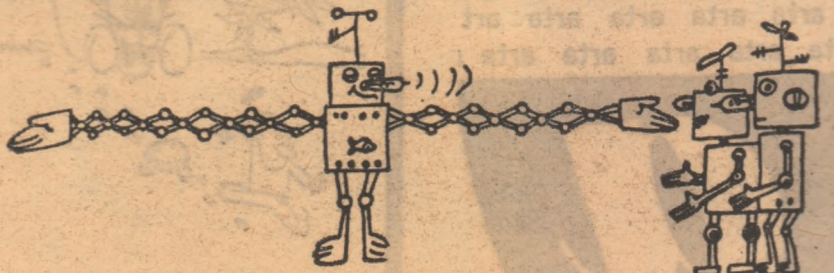
Extrem de interesant este efectul ceaiului asupra activității nervoase: mai mult decît cafeaua (și, bineînțeles, cu condiția să nu se facă abuz) el stimulează, așa cum afirmă mulți cercetători, vivacitatea de spirit, ascute capacitatea de percepere a senzațiilor, favorizează asociațiile de idei, ameliorează considerabil rapiditatea reflexelor și calmează, pare-se, pe cei scoși din sărite.

O ultimă noțiune care trebuie precizată e cea a așa-zisului „ceai tare“, adică a celui cu un procent mare de cafeină. Contrar părerii curente culoarea infuziei nu dă nici un indiciu în această privință, ea datorîndu-se taninului din frunze care, la rîndul lui, depinde de zona geografică a plantației. Cafeina, în schimb, variază în funcție de vîrsta la care au fost recoltate frunzele; după menținerea lor, mai mult de trei minute, în apa fierbinte, ceaiul e la maximum de „tărie“, chiar dacă culoarea lichidului e palidă.

ASTRONOMIE

Milioane de tone pe centimetrul cub

Materia din care sînt alcătuite stelele pulsar are — se pare — aceleași caracteristici ciudate ca ale heliului la cîteva grade de scara „absolută“ a temperaturii, adică, puțin peste zero absolut. Aceasta este concluzia unui recent studiu teoretic asupra proprietăților stelelor de neutroni. Căci acum provalează din ce în ce mai mult opinia că pulsarele sînt stele compuse în cea mai mare parte din neutroni și în proporții mult mai mici, din protoni și



— Constructorul meu a prins așa un pește...



știința știința știința știința
știința știința știința știința
știința știința știința știința
știința știința știința știința
știința știința știința știința
știința știința știința știința
știința știința știința știința
știința știința știința știința

electroni. Mai mult, se crede că aceasta este chiar condiția oricărui corp ce-rese de mărime notabilă ale cărui izvoare interne de energie s-au epuizat.

Dar cea mai uimitoare proprietate a materiei din care sînt alcătuite stelele neutronice este densitatea ei, evaluată în diverse moduri și cuprinsă între 50 milioane și un miliard de tone pe centimetrul cub.

Aceste cifre pot părea aberante, dar și calculul masei unor stele duble se soldase cu rezultate ce-ar putea părea la prima vedere la fel de absurde. Se știa, de pildă, că însoțitoarea pitică a lui Sirius e formată din „cenușă“ iar această cenușă, în care pînă și elementele au ars, e redusă aproape exclusiv la nucleele atomice, din care cauză au o greutate de cîteva tone la centimetrul cub.

Pe de altă parte cercetătorii afirmă că, oricît de compacte ar fi, stelele de neutroni posedă probabil structuri în straturi foarte asemănătoare cu cele ale Pămîntului, însă totul la scară mult mai mică. De altfel, multe stele electronice au, se pare, un diametru de numai cîteva kilometri. Invelișul, se crede, ar fi alcătuit dintr-o scoartă solidă cu o grosime de circa 100 de metri. Iar în centrul acestor ciudate corpuri cerești ar fi un nucleu și mai dens în care neutronii, din pricina marilor presiuni, ar fi transformați în particule atomice instabile de care fizica energiilor înalte s-a interesat atît de mult în ultimii ani.

Acum se încearcă a se afla dacă materia stelelor de neutroni e supraconductoare și poate chiar suprafluidă, adică nu are nici o fricțiune internă sau viscozitate. Materialele supraconductoare, ca de pildă plumbul, aduse la cîteva grade de temperatura absolută pot păstra la infinit un curent electric. Dacă stelele de neutroni ar fi realmente supraconductoare, această împrejurare ar putea ușura într-o măsură considerabilă înțelegerea proprietăților lor magnetice și, prin urmare, a capacității lor de a emite impulsuri radio. Insușirea de suprafluiditate e încă puțin cunoscută și limitată la anumite forme izotopice ale heliului lichid la temperatura de un grad deasupra lui zero absolut. Dacă lucrurile stau așa cum se presupune, acest comportament ar influența tipul de răspuns al stelelor neutronice la perturbări mecanice de felul celor care se asociază cu expulzarea materiei de pe suprafața lor.

Prima concluzie care s-ar impune în această ordine de idei ar fi că supraconductibilitatea prezentă în stelele de neutroni ar trebui pusă în legătură cu protonii și nu cu electronii. S-ar putea ca anumite părți ale stelelor neutronice să devină supraconductoare și să fie inconjurate de altele lipsite de această însușire. Dar nici în acest caz, sugerează calculele, n-ar trebui să existe grave perturbări ale proprietăți-

tehnica tehnica
 tehnica tehnica tehnica
 tehnica tehnica tehnica
 tehnica tehnica tehnica
 tehnica tehnica tehnica
 tehnica tehnica tehnica
 tehnica tehnica tehnica
 tehnica tehnica tehnica



lor magnetice ale stelelor. În speță, orice cimp magnetic existent ar rămâne ferm legat de materialele din care e constituită steaua. Această concluzie e importantă intrucit ar da dreptul specialiștilor să nu se îndoiască de teoriile prevalente acum asupra stelelor neutronice și care afirmă că aceste corpuri ar avea o puternică axă magnetică înclinată față de axa de rotație.

În același timp, dacă se va adeveri că componentele neutronice ale stelelor de neutroni sînt suprafluide va însemna că viteza cu care e transferată energia din componența neutronică a materiei spre particulele cu sarcină electrică, sursa de energie radio a pulsarelor, este extrem de mică. Acest transfer de energie explică schimbările constatate în viteza de rotație a stelelor pulsar. Cu alte cuvinte, schimbările de ritm ale pulsarelor s-ar explica printr-o discontinuă întrerupere a fenomenului amintit în partea lor suprafluidă.

METALURGIE

În competiție cu materialele plastice

Dacă este încălzită pînă la o temperatură destul de ridicată, numită temperatura de înmuiere, și apoi trasă cu blindețe, sticla se comportă perfect „plastic”: se întinde pînă atinge de mai multe ori lungimea inițială și-și păstrează noua formă chiar după ce s-a răcit. În mod normal, metalele nu au această proprietate. O bucată de metal supusă tensiunii pe care o reprezintă întinderea se rupe înainte de a-și fi dublat lungimea. Excepție face doar dacă este comprimată în cursul deformării, cum se întâmplă la trasilul sîrmei.

Cercetări recente au arătat însă că o serie de aliaje metalice ajung să se comporte la fel cu sticla dacă se iau anumite măsuri la prelucrarea lor. Acest remarcabil fenomen a ajuns să fie cunoscut sub numele de superplasticitate. El a fost observat pentru prima oară în 1934, cu prilejul încercării unor aliaje de plumb-cositor și bismut-cositor; e-

șantioane din aceste aliaje au putut fi întinse pînă la o lungime egală cu de 10—20 de ori lungimea inițială. Fenomenul a fost consemnat doar ca o curiozitate de laborator. Dar în ultimii cinci ani, cercetătorii și-au dat seama că superplasticitatea oferă posibilitatea de prelucrare a metalelor în mod mai simplu și, poate, la un preț mai scăzut, așa încît au pornit în căutare de aliaje superplastice. O listă recentă cuprindea 14 asemenea materiale „binevoitoare”. Paralel s-a cercetat, pînă acum numai în laboratoare, dacă și în ce măsură ele „se supun” metodelor de fasonare a sticlei și materialelor plastice. Rezultatele sînt promițătoare. Un aliaj de zinc și aluminiu a putut fi „suflat” ca sticla sau transformat în foi de tablă pentru caroseria automobilelor printr-un procedeu devenit clasic pentru materialele plastice. Din alte aliaje superplastice s-au obținut piese mari și cu forme complicate care pînă acum nu puteau fi fabricate dintr-o singură bucată.

Cum poate fi imprimată superplasticitatea? În două feluri, care corespund celor două tipuri sub care se prezintă. Primul tip este superplasticitatea de transformare, numită așa deoarece se caracterizează prin așa-zise transformări alotropice, adică prin modificarea structurii cristaline o dată cu condițiile de temperatură, asemenea carbonului care se poate prezenta sub formă de grafit sau de diamant. Dacă sînt supuse unei sarcini în timp ce temperatura oscilează ciclic deasupra și dedesubtul temperaturii de transformare, aceste aliaje pot fi întinse în liniște. Al doilea tip de superplasticitate se numește izotermică și se realizează încălzind aliajele pînă la circa jumătate din temperatura de topire. Aliajele din acest grup sînt preferate, deoarece pentru prelucrarea pe scară largă este mai simplu și economic ca instalațiile să funcționeze tot timpul la o singură temperatură.

Lăsînd în seama specialiștilor amănuntele privitoare la structura metalelor superplastice și la mecanismele atomice care-i dau naștere, ne permitem să mai amintim totuși că superplasticitatea nu-și va ține promisiunile dacă realizarea ei se va face pe seama pierderii altor proprietăți (ca rezistența mecanică, rezistența la coroziune și eventual rezistența la deformare la temperaturi ridicate). De aceea se caută acum modalități de „întrerupere” a superplasticității imediat ce și-a îndeplinit misiunea. Una din ele constă în supunerea materialului la un tratament termic după ce a fost fasonat superplastic. Există aliaje de nichel care, tratate astfel după deformarea superplastică, pot fi folosite fără grija la temperaturi și mai ridicate decît cele care creează superplasticitatea. Aliajele superplastice par astfel să fie pe punctul de a intra în industrie și comerț.

ENTOMOLOGIE

Arma apheloriei: cianura de potasiu

...Cînd colonia de furnici a fost înștiințată de apariția unui miriapod, asupra intrusului s-a năpustit un detașament de insecte războinice. Furnicile au atacat miriapodul cu înversunare, înfigîndu-și mandibulele în numeroasele lui picioare. Dar, subit, lucrurile au luat o întorsătură neașteptată. Cuprinse de panică, furnicile au început să se retragă în dezordine, nesigure pe picioarele lor, ca bete. Din



Creație a unui grup de specialiști din Moscova, „Operator-1” este un sistem pneumatic pentru controlul centralizat și comanda stațiilor de compresoare. El a îngăduit muncitorilor să se retragă din sala mașinilor într-o încăpere separată, liniștită. Folosind aerul comprimat, cu ajutorul căruia transmite comenzi mașinilor aflate la 150 de metri de panoul de comandă (în fotografie), un singur om poate lucra la 10 agregate deodată

cînd în cînd își frecau mandibulele de pămînt, încercînd parcă să și le curețe. În tot acest răstimp miriapodul nu făcuse însă nici o mișcare pentru a se apăra de atacanți. Doar trupul îi devenise lucios, de parcă s-ar fi acoperit de un lichid. Era, într-adevăr, un lichid, conținînd una din cele mai puternice otrăvuri: cianura de potasiu.

Se știe că chiar o doză foarte mică de cianură de potasiu provoacă moartea prin paralizia căilor respiratorii. Cu atît mai surprinzătoare a fost deci descoperirea de către entomologi a unor viețuitoare care produc această puternică otrăvă. De altminteri, s-a observat mai demult că anumite specii de miriapode emit un miros de migdale amare, specific cianurii. Așezînd cîteva miriapode într-un vas de sticlă și introducînd apoi în același vas alte insecte sau animale mici, entomologii au constatat că acestea mor otrăvite. Așa a intrat în atenția specialiștilor o specie de miriapode destul de răspîndită, *Apheloria corrugata*. Avînd o lungime de 5 cm, cu corpul cafeniu stropit cu galben, uneori cu roz, aceste insecte trăiesc în păduri, adăpostindu-se în frunzișul putred sau sub pietre. Experiințele de laborator au arătat că insectele nu suferă ele însele de pe urma cianurii pe care o produc, continuînd să se miște, vioaie, în vasele închise pline de vapori otrăvitori. De altfel, ele secretă otrăvă numai cînd se simt în primejdie. Mecanismul de secreție nu e încă bine cunoscut, se bănuiește însă că apariția cianurii de potasiu e rezultatul unei reacții chimice, provocate în organismul insectei de semnalul primejdiei. Odată declanșată, reacția nu se poate opri brusc, încît secretarea cianurii, apoi a vaporilor, durează vreo 20 de minute. Cu alte cuvinte, *Apheloria corrugata* procedea-ză ca un chimist care, adăugînd un acid în bicarbonatul de sodiu, de pildă, obține bioxid de carbon, ale cărui emanări nu încetează decît o dată cu consumarea sării.

Apheloria corrugata e înarmată pînă în dinți cu glande secretoare de cianură de potasiu. Mai exact, are cîte o glandă deasupra fiecărui picior. Insecta este însă econoamă, nu-și irosește otrava. Dacă, de pildă, îi atingem un picior, picătura de lichid otrăvitor apare numai în dreptul acelu. picior. Cantitatea de otrăvă este proporțională cu dimensiunile inamicului: pentru viețuitoare mici, furnici, de exemplu, *Apheloria* secretă mai puțină cianură decît pentru un dușman de dimensiuni mai mari, împotriva căruia se apară cu doze mari, secretate de toate glandele simultan. Un asemenea dușman poate fi o boască, de pildă, un animal mai mare decît *Apheloria*. Entomologii au asistat de multe ori la spectacole uimitoare: o broască urmărește o *Apheloria*, o prinde cu limba ei lipicioasă, în clipa următoare însă o scuipă și cu mișcări caraghioase se șterge grăbită pe limbă. Pînă și unele păsări și mamifere (gaița, oposumul, sconesul) manifestă o vădită repulsie față de *Apheloria*.

După părerea entomologilor, ar fi interesant și util de aflat cum izbutește *Apheloria* să reziste cianurii de potasiu pe care o produce. Căci vaporii otrăvitori careucid ființele din jur ar trebui să atace și căile ei respiratorii, ceea ce nu se întîmplă însă. Poate că explicația acestui fenomen ar dezvăluși antidotul cumpăratei otrăvi care este cianura de potasiu.

ȘTIINȚĂ DISTRACTIVĂ

Acasă ca în laborator

Celebru chimist german Emil Fischer și-a găsit odată într-un vagon de tren un coleg după unicul indiciu că amîndoi aveau mîinile pătate cu fenilhidrazină — un derivat aromat al hidrazinei utilizat ca reactiv în analizele chimice.

K. Dimroth, un compatriot al lui Fischer, comentînd cîteva întâmplări asemănătoare a ajuns la concluzia că un chimist poate fi ușor recunoscut după următoarele indicii:

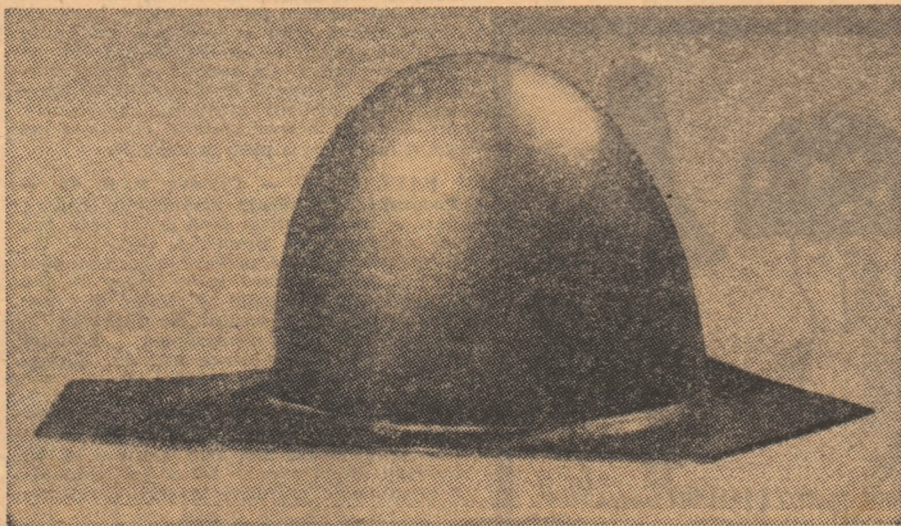
- 1) Pipa preferată a chimiștilor este întotdeauna mai arsă într-o parte, aceea care este mereu îndreptată spre becul Bunsen — arzător de gaz folosit în laborator.
- 2) Cînd mestecă în cafea, chimiștii trec cu băgare de seamă lingurița peste marginea interioară a ceștii de parcă ar face o analiză cantitativă.



3) Cînd toarnă o băutură într-un pahar, chimiștii îl ridică pînă la nivelul ochilor.

4) Un chimist nu vă folosi pentru flori vaze obișnuite, ci baloane Erlenmeyer, iar în loc de scrumieră vase de laborator cu pereți laterali scunzi.

Probabil că sub influența teoriei relativității, Otto Hahn, atunci în vîrstă de 78 de ani a spus o dată, în timp ce se afla în compania unor tinere frumoase: „În asemenea situații începi să te simți de parcă ai avea numai 70 de ani!”



Pînă la aliajele superplastice nici un metal nu se lăsa „maltratat” astfel printr-o singură operație

ORIENTĂRI NOI

Grefele — act contra naturii?

Sînt bine cunoscute operațiile făcute de savanți sovietici care, mai de mult, au grefat un cap de ciine pe trunchiul altui; ciine și celebrele grefe cardiace ale doctorului Barnard, ale căror aspecte cu implicații atât de numeroase — științifice, etice sociale etc. — continuă să fie un subiect de pasionate dispute între specialiști pe toate meridianele globului.

În pofida acestor controverse este totuși neîndoelnic că realizările chirurgiei moderne au deschis o nouă eră în tratamentul unor boli considerate pînă nu de mult ca incurabile: era grefelor.

Pînă acum s-au efectuat la om, cu succese mai mult sau mai puțin spectaculoase, grefe de rinichi, de piele, grefe de cornee, de vase sanguine, grefe osoase — și chiar — grefe cardiace, hepatice etc.

parte din celulele sănătoase existente în plagă își pierd caracteristicile și revin la stadiul embrionar. Apoi încep să se dezvoltă din nou în mod selectiv și reface fragmentul de organ pierdut. La insecte, crustacee, ca și la unele vertebrate, se reface astfel organe importante: ochi, antene, picioare. La șopîrle se reface prin regenerare coada, la pești — branhile, chiar și maxilarul inferior rupt de cirlișul undiței.

Dar la om? Nu de mult, savantul american Simpson a arătat că după o operație prin care s-a scos o mare parte din ficatul omului acest organ important se reface foarte repede și în cele mai bune condiții. Dacă însă au fost eliminate fragmente mici, regenerarea se face mult mai greu sau deloc.

Tot așa și anumite glande din organismul uman se pot regenera dacă au fost

Spre deosebire de grefe, regenerarea este un fenomen natural care va putea fi — se speră — dirijat de om, rezervînd chiar și într-un viitor apropiat surprize extrem de interesante.

MEDICUS

MOZAIC

AUTOMOBILUL ȘI FICATUL

Experiențe fiziologice au arătat că sub influența vitezei automobilului organele interne ale omului își măresc considerabil greutatea. Cel mai concludent a fost cazul ficatului. Acesta are în mod normal cca. 1700 g, dar după ce automobilistul a circulat cu 100 km pe oră ficatul cîntărește aproape triplu — 4900 g.

APA ÎMPOTRIVA GUTEI

Cura de diureză cu apă slab mineralizată, stimulînd funcționarea rinichilor, dă rezultate favorabile în 77 la sută din cazurile de gută; în jumătate din aceste cazuri durerile încetează mult timp.

„MOTOARELE“ CELULEI

Se pare că principalele „motoare“ ale celulei umane sînt fermenții. Astăzi se știe că numărul fermenților ce intervin în procesele biochimice la nivelul celulei este foarte mare. După date recente, o celulă conține aproximativ 100 000 de molecule de fermenți, cu ajutorul cărora efectuează pînă la 1 000—2 000 reacții chimice.

VACCIN ÎMPOTRIVA HEPATITEI?

Isolarea recentă a virusului hepatitei epidemice în condiții convenabile îndreptățește pe cercetători să speră că în curînd se va putea aplica un vaccin împotriva bolii nr. 1 a ficatului. Echipa care a pus la punct procedeul de cultivare a celulelor umane hepatice în laborator și a izolat virusul hepatitei lucrează la Secția de bacteriologie și imunologie a Institutului de igienă și de boli tropicale din Londra.

LIPSA DE VITAMINĂ A

Vitamina A, al cărei rol principal de protecție a mucoaselor este în general cunoscut, lipsește în mare măsură din alimentația omului modern. Aceasta e concluzia la care s-a ajuns după analiza ficatului a 490 persoane. S-a constatat că rezervele hepatice de vitamină A erau foarte reduse sau insuficiente. Principala sursă de vitamină A este untul, dar nu este mai puțin adevărat că adesea există cauze organice care limitează asimilarea acestei vitamine.

GAMAGLOBULINĂ ÎN ULCER

Foarte recent s-au obținut rezultate remarcabile în ulcerul gastroduodenal cu ajutorul gamaglobulinei. Injecțiile cu această substanță au dus la vindecarea „nișei“ în 28 din 30 de cazuri. Urmează ca „proba timpului“ să confirme această descoperire.

CEAPĂ... DESERT

Medici specialiști în tromboze arteriale și venoase au demonstrat că ceapa consumată după masă atenuază în mod considerabil consecințele unui prînz bogat în grăsimi. Efectele ei terapeutice sînt mai accentuate dacă e consumată crudă.

esculap
esculap esculap
esculap esculap esculap
esculap esculap esculap
esculap esculap esculap
esculap esculap esculap
esculap esculap esculap
esculap esculap esculap



Poșta medicului

ION CH. — Suceava: Revenim la răspunsul nostru din nr. 14/3 aprilie. Indicațiile se refereau la alt medicament; Cedilanid, cu corepondentul românesc Lanatozid C, este un tonic cardiac.

GIGI DUMITRIU — Constanța: 1) Atît zincul cit și vanadiul sînt așa-zise „oligoelemente minerale catalitice“ care în cantități minime se găsesc în substanțe vegetale ca: mazăre, linte, fasole, morcovi, orez, secară, griu și în produse animale ca: lapte de vacă, mușchi și ficat de vită, ouă. 2) Există într-adevăr diverse „teorii“ băbești în legătură cu cea de-a doua și a treia întrebare, lipsite însă de orice temelii științifice.

E. A. G. — Galați: 1) Nu ne-ați precizat pe ce examene de laborator se bazează diagnosticul de „îmbătrînire prematură a țesutului muscular“. De fapt aceste dureri și amorteții în mușchi sînt destul de des întîlnite la foștii sportivi de performanță. În afara Fosfobionului, luat în cure îndelungate, vă recomandăm cure alternative de Glicocol și Folcisteină (cite 15 fiole de serie). De asemenea: evitarea eforturilor musculare. Puteți să vă căsătoriți fără nici o grijă. 2) Accentuarea miopiei nu are nici o legătură cu circeii de care vă plîngeți.

ȘCHIOPULESCU ION — Lugoj: În absența altor simptome, presupunem că „boala care nu este totuși boală“ este o aerofagie, cauza tulburărilor neurovegetative descrise. Veți lua după fiecare masă principală 1—2 cpr. de carbo medicinalis, iar ca sedativ al durerilor Bergonal 2—3 cpr./zi. 2) Cauzele deficitului ponderal pot fi variate (malabsorbție digestivă, cauze neuroendocrine etc.). Ca tratament, în afara unei alimentații bogate în hidrocarbone (făinoase, dulciuri) și grăsimi animale, câteva medicamente anabolizante ca Madiol sau Naposim (3—4 cpr./zi), Ser neurotonic și Hematodin și, în ultimă instanță, insulină, administrate sub strict control medical.

UN ELEV — Ialomița 23 — Slobozia: 1) Durerile care vă supără, ca și caracterele urii pledează pentru o ptôză renală, dar diagnosticul îl poate stabili numai o radiografie. 2) Sînt fenomene de inhibiție psihică, ce vor dispărea înlăturînd prin „auto-sugestie“, cum ziceți dv., cauza care le provoacă. În rest, credeți-ne, filozofările pe această temă ca și diferitele sedative utilizate nu aduc nici un folos. Sinteti la vîrstă cînd numai voiața poate decide abandonarea unor practici împotriva naturii umane și nocive nu atît pentru virilitate cît pentru psihic.

BEJENARU — Zorleni — Vaslui: De vreme ce tratamentul experimental prin hipnoză aplicat în clinica de neuropsihiatrie a avut rezultate bune, de ce nu ați mai repetat acest eficace mijloc psihoterapeutic?

PROFIR TEODOR — Bacău: La vîrstă dv., independent de cauza primară, fenomenele sînt totuși fiziologice, chiar dacă se manifestă cam pe neașteptate. Încercați totuși câteva cure consecutive, cu pauze de două săptămîni, de Folcisteină (15 injecții pe serie). Ca sedativ, utilizați Naposim sau Bromoval (2—3 cpr./zi). Cît privește diagnosticul afecțiunii, autoritatea profesională a specialistului care v-a îngrijit nu poate fi pusă la îndoială.

PAUL CUCU — Craiova și R. D. — Pașcani: Din păcate tratamentul căderii părului nu a realizat pînă acum progrese, iar substanțe, ca Bromocet, Gerovital H, Seboderm, Seborol, pe care le recomandăm și noi, au rezultate inconstante. Pentru examenul microscopic al firelor de păr adresați-vă laboratorului de micologie al Centrului dermatovenerologic (Spitalul Colentina din București, str. dr. Grozavici 1).

MĂRGARIT ALEXANDRU — București: În problema asupra căreia cereți noi lămuriri cel mai bun lucru e să vă adresați direct (sau în scris) Spitalului de traumatologie, chirurgie plastică și reparatorie, str. Arh. Ion Mincu sau serv. de chirurgie estetică al Spitalului clinic Fundeni.

(Continuare în pag. 11-a)



Ciinii sînt puși să dea informații prețioase despre posibilitatea restabilirii funcțiilor vitale ale organismului

În timp ce unii specialiști se mai arată încă sceptici față de perspectivele extinderii acestei metode chirurgicale, alții consideră însă că grefele vor rezolva multe probleme medicale.

Metoda grefelor se lovește totuși de un fenomen natural, esențial pentru viață: imunitatea. După cum se știe, cînd un obiect străin pătrunde în corp, organismul începe o luptă acerbă pentru a limita, a distruge, a elimina total sau măcar fragmentar respectivul organ. Organismul uman luptă deci împotriva grefei ca împotriva oricărui corp străin. Iată de ce, în afara problemelor de etică a profesiunii medicale grefele cardiace sînt încă foarte riscante deoarece organismul tratează inima grefată ca pe un corp străin, pe care luptă să-l distrugă, să-l elimine. Este o problemă dificilă care implică tratamente complicate, îndelungate și cu rezultate adeseori incerte.

Din aceste motive, deși teoretic grefele trebuiau să răspundă integral la problema înlocuirii unor organe iremediabil pierdute, „frinele“ moralei medicale au oprit avîntul operațiilor de acest fel.

În momentul de față specialiștii în materie din toată lumea se străduiesc să caute în natură alte posibilități. Și au găsit, observînd că unele vietăți, atînci cînd pierd un organ sau chiar un fragment de organ, se reface nu prin grefe, ci prin regenerare.

Acest fenomen natural a fost observat din cele mai vechi timpuri. Reaumur a arătat că racul (*Astacus fluviatilis*) își reface piciorul rupt. Trembley a observat refacerea hidrei de apă dulce. Spallanzani a semnalat cum melcul își reface coarnele rupte etc. Lucrările prof. Volk au adus noi date științifice în problema regenerării, studiînd diferențierea celulelor în embrion. Savantul sovietic a demonstrat că regenerarea nu trebuie confundată cu reproducerea asexuată sau cu un simplu proces de cicatrizare, deși aceasta din urmă poate fi concomitentă cu regenerarea.

În procesul de regenerare se produce în primul moment închiderea imediată a rănii pentru a nu se pierde lichidul vital — singele — și pentru a împiedica pătrunderea în plagă a corpurilor străine, microbi etc. Apoi organismul distruge în continuare celulele lezate bolnave rămase în plagă, în timp ce o mare

parțial distruse. Se mai amintește de regenerarea stomacului după operația de ulcer, prin care adeseori se elimină cea mai mare parte a acestui organ. O seamă de experiențe au demonstrat în fine regenerarea unor mușchi care și-au redobîndit întreaga lor capacitate vitală, lucru extrem de important în tratarea infarctului miocardic, boală gravă a mușchiului inimii.

Plecînd de la aceste constatări, specialiștii iau acum în considerare posibilitatea înlocuirii grefelor prin stimularea proceselor naturale regenerative ale organismului uman. Deocamdată, s-a stabilit că sistemul nervos are un rol precumpănitor în stimularea și dirijarea regenerării. Un exemplu îl constituie regenerarea mucoasei uterine în cursul ciclului menstrual.

Mai mult, s-a reușit ca prin metoda regenerării — renunțînd deci la grefe — să se realizeze, de pildă, șopîrle cu opt picioare, specie obținută după voința experimentatorilor care au acționat asupra sistemului nervos central. Rezultatele sînt deci încurajatoare, justificînd previziunea specialiștilor sovietici care consideră că în secolul XXI organismul uman își va „fabrica“ singur un rinichi nou sau alt organ sănătos, eliminîndu-l pe cel bolnav.



— De cînd e la modă Yoga, numai așa îl vezi că stă...

ANGLIA

Scotland Yard contra „nr. 13“

„Priviți atent, cu multă luare aminte, omul din această fotografie. Nu cumva l-ați văzut undeva? Are o înfățișare foarte obișnuită. N-ar fi exclus ca în proximitatea week-end să stea în spatele dv. într-o berărie...“

Acest apel-avertisment, însoțit de o fotografie enormă, a apărut recent în ziarul londonez „Sunday Express“. În ajun, aceeași fotografie, dar de dimensiuni mai mici, fusese publicată în majoritatea ziarelor engleze. Oriunde se duc, în orice magazin sau sală de cinema ar intra, englezii confruntă această fotografie cu figurile trecătorilor, cumpărătorilor, spectatorilor. Căci e vorba de o treabă serioasă, nu glumă: cel care l-ar descoperi pe omul din fotografie ar primi o recompensă de un sfert de milion de lire sterline. Incit, toată țara e cuprinsă de febra fizionomisticii.

Deși nu vizez cele 250 000 de lire sterline, totuși și eu scrutez figura bărbatului de 40 de ani cu statură athletică, sigur de el, îmbrăcat ireproșabil. O fac din simplă curiozitate și ca în pronostic sportiv, întrebându-mă dacă nu va dispărea iar.

Căci e o poveste veche. Acum doi ani, când am venit la Londra, am apucat ultimul ei act. Dar cortina n-a căzut nici până acum. Povestea a început printr-o operație unică prin îndrăzneala și precizia execuției. La 8 august 1963, aprinzind neregulamentară lumina roșie a semaforului în zona orașului Cheddington, 13 indivizi au oprit un tren postal. În cursul unui atac fulgerător, bandiții au furat două milioane și jumătate de lire sterline.

Până la urmă, Scotland Yard-ul i-a descoperit pe făptași, dar din cele două milioane și jumătate de lire sterline n-a izbutit să găsească decât câteva sute de mii. Milioanele dispăruseră. Recuperarea lor s-a dovedit imposibilă. Unde au fost ascunse? Băncile cărora le aparțineau banii furați cereau un răspuns. Dar Scotland Yard-ul nu le putea spune nimic.

În iulie 1965, milioanele furate au amintit pentru prima oară de existența lor. În închisoarea Wandsworth s-a petrecut atunci o evadare senzațională. Patru deținuți au izbutit să se strecoare până la zidul înalt de zece metri și să-l escaladeze pe o scară de frînghie ce le fusese aruncată.

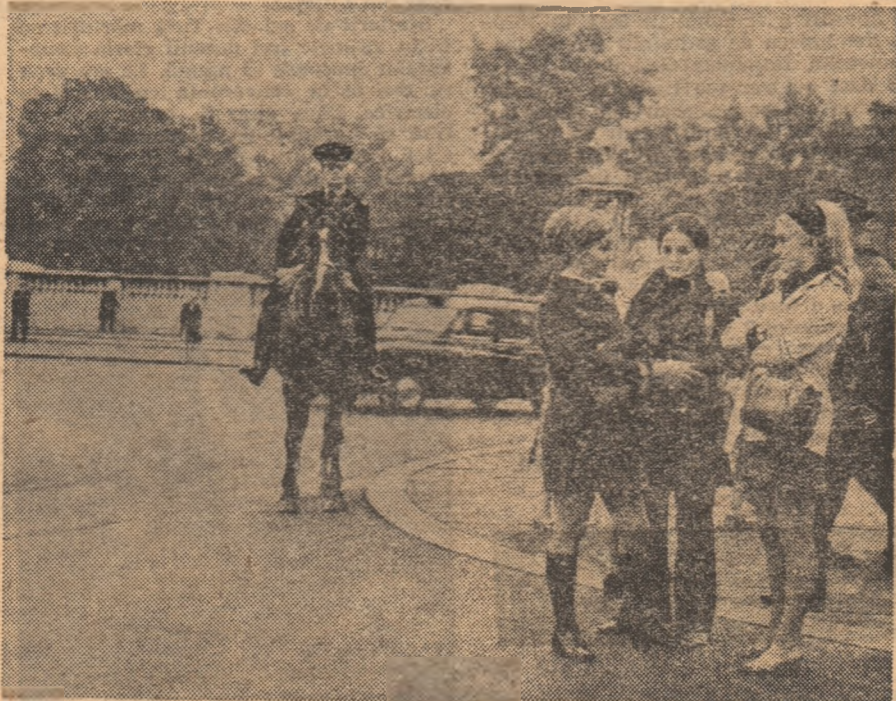
Curând după aceea doi fugari au căzut din nou în mâinile poliției. Dar ceilalți doi au dispărut fără urmă. Unul dintre ei, pentru care de fapt se și organizase evadarea, se numea Ronald Biggs. Era unul din cei treisprezece care jefuiseră trenul postal. Ca organizator al furtului, fusese condamnat la maximum de pedeapsă: 30 de ani de închisoare. Biggs a făcut însă numai 15 luni. Prinderea lui Biggs, a acestui al 13-lea, a devenit pentru Scotland Yard problema nr. 1. Căci Biggs era ultima speranță a poliției, care nădăjduia să dezlege cindva, cu ajutorul lui, enigma milioanei dispărute fără urmă.

patru ani și mai bine nu s-a mai auzit nici un cuvânt despre Biggs. Unde n-a fost căutat, la ce mijloace nu s-a recurs să i se dea de urmă, dar fără nici un rezultat. Incit a început chiar să fie dat uitării. Dar anul trecut, în octombrie a explodat o bombă: Biggs era în Australia. Mai bine de trei ani el locuise în tihnă împreună

cu familia într-o casuță confortabilă de la marginea orașului Melbourne.

Numărul „treisprezece“ se simțea desigur în siguranță și iată de ce: în acest răstimp familia i se mărise cu încă doi băieți; avea deci acum trei copii. Soții Biggs duceau un mod de viață monden: primeau musafiri, zăboveau pînă tîrziu noaptea în restaurante, călătoreau. Frecventau stațiuni climatice celebre din Mediterana, Orientul Apropiat, ba chiar și Hong Kong-ul. La fel de uimitoare însă ca nerușinarea lui Biggs, convins de faptul că în lumea în care el trăiește banii îl fac invulnerabil, e și miopia poliției, inclusiv a mult lăudatului „Interpol“. Căci de fapt, Biggs a fost odată arestat, acuzat de încălcarea grosolană a regulilor de circulație, dar a fost eliberat.

Și totuși cum a fost descoperit? E din nou o poveste lungă. Ea a debutat



Londra. La orice colț de stradă se discută despre Biggs

la 18 octombrie 1969, cînd casa de la marginea orașului Melbourne a fost înconjurată de polițiști înarmați pînă în dinți. Dar, așa, cum s-a constatat pînă la urmă, a fost în zadar. Ronald Biggs dispăruse cu cinci ore înainte. O persoană foarte bine informată îl prevenise. Patru zile mai tîrziu i s-a dat iar de urmă, de astă dată într-un motel de lângă Melbourne. Dar poliția australiană a încercat o nouă dezamăgire. În camera în care Biggs petrecuse două zile, s-au găsit două valize de ale lui, un palton și câteva costume bune. Era evident că se grăbise, că și de data aceasta fusese prevenit. Dar de către cine? Charmine, soția lui Biggs, o femeie foarte atrăgătoare, a fost arestată, fiind acuzată că folosea un pașaport fals. Cei trei copii au fost luați în grija unor prieteni. După câteva zile, însă, doamna Biggs a fost eliberată.

Intre timp, Ronald Biggs dispăruse iar fără urmă. S-a aflat doar că plecase într-o direcție necunoscută cu un avion particular. Timp de cinci luni nu s-a mai auzit nimic despre el. Apoi Biggs a uluit din nou opinia publică. La 26 martie, ziarele londoneze de seară au anunțat senzaționala știre că „omul nr. 13“ era în Anglia. Iar Scotland Yard-ul a confirmat uimitorul fapt.

Versiunea oficială e următoarea. Autoritățile spaniole au arestat pe un locuitor din Gibraltar, proprietar a două iachture oceanice, acuzat că aducea mărfuri de contrabandă în portul Algeciras. În cursul interogatoriului s-a stabilit că, cu puțin timp înainte, contrabandistul transportase cu unul din iachturele lui un călător englez din Australia în Anglia. Arestatul se jura că n-avea nici cea mai vagă idee cine era necunoscutul care-l plătiese generos. Dar din descrierile lui, agenții Scotland Yard-ului au dedus că era vorba de Biggs.

Așadar, o nouă enigmă. Ce l-a putut determina pe Ronald Biggs, om lucid și calculat, să facă acest pas, la prima vedere nesăbuit, și să vină „acasă“? Există cel puțin trei versiuni. Conform uneia dintre ele, romanticul, afectuosul bandit s-a înspoiat pe mult îndrăgitele insule britanice ca să se întâlnească cu o prietenă pe care o lăsa

intrigă cel mai mult poliția, are o bază financiară. Milioanele, fie că sînt toate la un loc, fie că sînt împărțite în mai multe părți, se află totuși undeva în Anglia. După ce a cheltuit banii pe care i-a luat cu el cînd a fugit, Biggs s-a întors ca să-și facă noi rezerve.

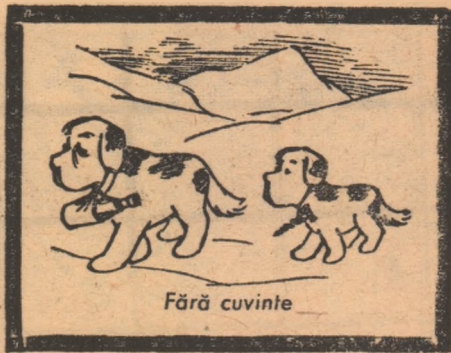
Ultima explicație, a treia, decurge din precedentă. La baza ei stă o enigmă legată de o trădare. Să ne amintim împrejurările evadării colective din închisoarea Wandsworth în 1965. În afară de cei doi care au încăput curînd în mâinile poliției, împreună cu Biggs se mai aflase un infractor de drept comun, pe nume Eric Flower. Plecînd în Australia, Biggs îl luase cu el. De ce? Evident, pentru ca Flower să fie tot timpul în preajma lui spre a nu-l trăda. Și acum să ne întoarcem la denunțarea neașteptată a lui Biggs la Melbourne. Nu cumva Flower a fost autorul? Ipoteză cu atît mai plauzibilă cu cît s-a mai aflat un amănunt interesant. La cîteva zile după descoperirea și fuga lui Biggs, Flower a fost arestat. Poliția l-a găsit în urma unui anunț telefonic anonim. Un singur om ar fi putut telefona și acela era Biggs.

Iar acum lucrul cel mai important. Ce l-a determinat pe Flower să-l denunțe pe Biggs? Banii. După toate

probabilitățile, Flower avea și el unele planuri în legătură cu banii furați. În plus nu-i exclus să fi acționat ca instrument al unor complici londonezi ai „omului nr. 13“, care doreau să se desotorosească de acest pretendent la milioane. Necesitatea de a-și „reglementa“ problemele financiare și în același timp dorința de a se răfui cu perfiziile lui complici, iată motivele care l-au putut aduce pe Biggs în insulele britanice — dacă ar fi să dăm crezare ultimei versiuni. Pentru moment, nu se cunosc încă rezultatele pe care le-a obținut în această întreprindere. În orice caz poliția e convinsă că Biggs încearcă să părăsească cu orice preț Anglia, că tînde spre alte latitudini, spre alte continente. Oricum ar fi camuflat (mustați, barbă etc.) și în pofida giganticului perimetru al Londrei, unde omul se pierde ca un ac într-un car cu fin, Biggs se simte acolo ca pe jar. Căci la un moment dat el a făcut o greșală de neiertat. În timp ce se desfăta într-o stațiune balneară spaniolă, un prieten l-a fotografiat cu un aparat de filmat. Iar acum filmul se află în mina Scotland Yard-ului. În felul acesta poliția engleză a constatat că zvonurile despre o operație plastică pe care și-ar fi făcut-o Biggs îndată după evadarea din închisoare sînt neîntemeiate. El arată ca și înainte, iar fotografia care a făcut înconjurul lumii în milioane de exemplare a fost reprodusă după această peliculă.

Toate intrările și ieșirile din Anglia sînt țînute acum sub control sever. Unul din conducătorii Scotland Yard-ului a declarat recent că operația de depistare a participanților la jefuirea trenului postal, și în primul rînd vinarea lui Biggs, a mai costat trezoreria britanică 2,5 milioane de lire sterline.

Bani, bani... În lumea lui Biggs el fac minuni. Capcana stă acum să se închidă asupra „numărului 13“. Dar dacă el va scăpa și de astă dată, lucrul n-ar fi totuși un miracol. Biggs ar arăta încă odată că știe să folosească banii.



Fără cuvinte

INSULELE MARCHIZE

Asaltat de cașaloți

Marea rezervă navigatorului o sumedenie de surprize, de cele mai multe ori neplăcute, mai ales cînd el călătorește solitar la bordul unei mici ambarcațiuni, cum era aceea a mea. Iată, de pildă, ce mi s-a întimplat mie pe la jumătatea drumului dintre insulele Galapagos și Nuku-Hiva din arhipelagul Marchize. Într-o dimineață, foarte devreme, am auzit un zgomot neobișnuit dincolo de bord. Tocmai imi luam micul dejun. Am ieșit numaidecît pe puntea iachtlului și ce credeți că am văzut?

Lîngă iacht, la numai doi metri depărtare, inota un cașalot. Am aruncat o privire în jur și, spre disperarea mea, am văzut numai cașaloți — în dreapta, în stînga, la prova, la pupa. O întreagă familie de cetacee mă luase cu asalt. Un animal uriaș, cu o lungime de 12—15 metri, inota alături de unul mic, de numai trei metri. Cred că era mama cu fiul. De ce mă temusem însă atît de mult în prima clipă? Ar fi fost deajuns ca unul dintre animale, mai curios din fire, să plonjeze sub iacht, apoi să vrea să iasă la suprafață, pentru ca să răstoarne ambarcațiunea într-o fracțiune de secundă.

Ghicindu-mi parcă gîndurile, unul dintre monștri a pornit în mare viteză pe urma vasului. Ce puteam face? Poate doar să aștept să văd cum evoluează lucrurile. Și iată cum au evoluat: cașalotul spinteca cu botu-i fioros suprafața mării, apoi la circa 10—15 metri depărtare de iacht s-a cutundat sub apă, pentru ca la o distanță de vreo doi metri, dacă nu chiar mai puțin, de chilă să treacă pe sub ambarcațiune. În cele din urmă a ieșit iar la suprafață. Animalele s-au jucat așa multă vreme cu iachtlul. Spre sfîrșitul zilei, mă obișnuisem cu „glumele“ cașalotilor. Apoi am navigat zile în șir în compania giganților, după care ei au dispărut pe neașteptate.

După alte cîteva zile am mai avut o surpriză, tot neplăcută. Era noapte și trebuia să ies pe punte; luminîndu-mi cu felinarul drumul, am zărit la prova două picioare lungi și groase cu ventuze pe ele. Se prinseseră de baza cârului și se legănau. Mi-am dat numaidecît seama că era o caracatiță. Ce să fac? O clipă m-am gîndit s-o izbesc cu o cangă. Din ferice, însă, n-a trebuit să lupt cu ea, căci a părăsit cârul și s-a mistuit în mare. A doua zi petele de mucozități uscate de pe punte mi-au amintit de neplăcutul vizitator nocturn. În răstimp de o lună, cit a durat călătoria din Galapagos pînă la Nuku-Hiva (3 000 de mile marine), am mai trecut și prin alte peripeții.

Polinezienii din insula Nuku-Hiva sînt oameni amabili, plini de viață, ospitalieri. Iubesc mult muzica. Seara, locuitorii din sătulețul Taipi, unde am petrecut două săptămîni, se arună laolaltă, interpretează niște cîntece melodioase sau cîntă la chitară și dansează. La Taipi a locuit cîndva celebrul scriitor american Herman Melville, autorul romanului „Moby Dick“. Melville i-a descris destul de amănunțit și cu talent pe locuitorii azerării cu ai căror descendenți am avut prilejul, după mai bine de o sută de ani, să beau bere, să vinez capre sălbatice și porci mistreți, să mă plimb și să admir vegetația luxuriantă a insulei.

Ca să ajungi din Nuku-Hiva în Tahiti trebuie să fii un navigator încercat. Arhipelagul Touamotou este alcătuit din colonii coralifere, incit ca să te strecorei printre insulițele lui (unde ambarcațiunea se poate izbi în orice clipă cu fundul de recife) și încă pe un vînt puternic și mare zbuciumată, e o întreprindere foarte primejdioasă, care cere maximum de atenție, calm și precizie. Am dormit pe sponci. Cele zece zile cit a durat călătoria de la Nuku-Hiva pînă la Papete, capitala insulei Tahiti, mi-au părut astfel o veșnicie. Incit atunci cînd am văzut pămînt la orizont am răsuflet ușurat...

V. Kobiș

L. Telighi

YIODOU
globul globul
globul globul globul
globul globul globul globul
globul globul globul globul
globul globul globul globul
globul globul globul globul
globul globul globul globul



PIONIER'70

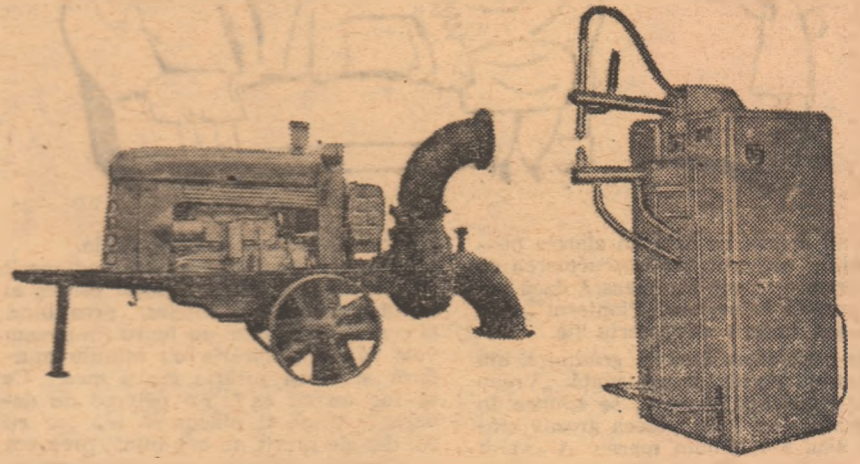


Un model nou!
Stilou recomandat în mod
special elevilor.
Capacitatea rezervorului: 1 cm³
Peniță aurită cu virful de iridiu.
Fabricat de
„Flamura Roșie”
strada Riului Nr. 28
Sibiu

UZINA DE REPARAȚII GALAȚI

B-dul G. Coșbuc nr. 256, telefon 15830—15831
EXECUTA


- agregate de pompare tip D. 108—12 (țoli)
- mașină de punctat electrică
- ridicător hidraulic monobloc
- remorcă monoax pentru transportat lădițe cu struguri din vii cu distanța minimă între rânduri de 1,8 m și 3 m, precum și remorcă pentru transportat lădițe cu fructe.
- nicovale pentru forjă tip 63 kg., 100 kg. și 150 kg.
- diverse piese de schimb pentru tractoare și mașini agricole.



(3551)

Combinatul pentru fibre artificiale BRĂILA

CFA



Produce și livrează pe bază de repartitie

- Celofibră tip lină
- Celofibră tip bumbac
- Rețele cord de mare rezistență
- Confecții din celofan normal tratat și hirtie pungi sau coli de orice dimensiune de la 1—4 culori pentru ambalarea produselor de larg consum, cu emblema și textul indicat de beneficiar, în orice cantitate și prompt.
- Sulfat de sodiu

Poșta medicului

(Urmare d' pag 8)

CIMPEANU GRIGORE — Tulgheș, jud. Harghita și **F. GHEORGHE** — București: În otoscleroză se aplică actualmente tratamentul specific tulburărilor metabolice, bazat pe factorii lipotropi și lipocaici. Un astfel de medicament este Lipoflavinoïd sau echivalentul său românesc heparina lipocaică (3—6 cpr./zi timp de 20 zile, cu o pauză de o lună). De asemenea, tratamentul prin agenți fizici sub formă de ultrascurte, ionizări cu iodură de potasiu, dar mai cu seamă ultrasonoterapia (cu condiția unei dozări corecte!) poate avea efecte pozitive.

VAIDA ROBERT — Tg. Mureș: Citiți răspunsul dat sub Cimpeanu Grigore — Tulgheș și F. Gheorghe — București, vișiturile în urechi pe care le acuzați fiind probabil tot un simptom de otoscleroză.

I. BALĂNESCU — Piatra Neamț: Balsamul Șostakovski, un eter polivinilbutilic, se administrează în ulcerul gastric și duodenal, pe gură, 5—6 ore după ultima masă; se recomandă ca ultima masă să fie ușoară și să fie luată la ora 6 p.m. Prima doză este de o linguriță, apoi se continuă timp de 16—18 zile, cu o lingură de desert pe zi. Urmează o pauză de 10—14 zile, după care cura se poate repeta.

GARABET SERIAN — Constanța: Sindromul Atlas se datorește unei contracțiuni dureroase extrem de intense a mușchilor cefei, întâlnită frecvent în cursul nevrozelor anxioase și se caracterizează printr-o durere permanentă în ceafă, care dispare de obicei în timpul repausului culcat. Durerile din sindromul Atlas cedază imediat la infiltrațiile locale cu xilină 1% (4—5 cm).

TIM — București: 1) Făcînd abstracție de unele concepții idealiste și mistice, precum și de animismul și astrologismul ce străbat unele din operele lui Paracelsus, activitatea acestui renumit medic și chimist elvețian din veacul al XVI-lea stă la baza medicinei moderne. Să nu uităm faptul că Paracelsus a utilizat pe scară largă chimioterapia, îndeosebi preparatele metalice, ca de pildă mercurul, în tratarea sifilisului, după cum tot el a relevat efectul tămăduitor al apelor minerale. 2) Tinctura de arnică (și nu de anină, cum scrieți dv.) este o extracție de flori de arnică (arnică montană) în alcool 70°, a cărei toxicitate face să fie întrebuințată în special extern. În acest scop se diluează cu apă și se aplică pe inflamații, contuzii, cu condiția să nu fi fost lezate prin lovire sau tăiere. 3) Tinctura Jaborandi este de asemenea o extracție alcoolică din Folium Jaborandi, utilizată extern sub formă de loțiuni împotriva căderii părului, producînd o ușoară excitare a bulbilor foliculopiloși, iar intern ca un excitant al tuturor secrețiilor (gastrice, biliară etc).

T. CONSTANTIN — Dej: 1) Tripsina este o enzimă proteolitică extrasă din pancreasul de bou și utilizată sub formă de pulbere liofilizată în tratamentul plăgilor și ulcerelor necrotice, în abcese, hematoame, fistule, arsuri de gradul II. Aplicată local lichiefiază și curăță plaga de cheaguri și țesuturi moarte.

C. I. — Brad, jud. Hunedoara: Printre cauzele — extrem de variate — ale polimevritelor se numără și supradozarea anumitor medicamente: antibiotice (streptomycină, cloramfenicol, neomicină etc.), hidrazidă, nitrofuran sau sulfamide, destul de des întâlnite. În faza de cronicizare a afecțiunii, în afara vitaminoterapiei intensive (B₁, B₆, PP), a medicației antalgice și antiinflamatoare (Revulsin) și sedative (Fenilbutazonă, Clorpromazină etc.), se indică periodic proceduri electrice (băi galvanice, ionogalvanizări și mai ales ultrasunete), băi de acid carbonic, băi de nămol. În faza de ameliorare; vitamina E Glicocol serii de 15 Injecții cu pauze de o lună), Fosfobion (o fiolă/zi).

BIBLIOTECA „DANA”

vă oferă posibilitatea oricăror combinații prin simpla alăturare și suprapunere a celor 7 corpuri, după preferințele și necesitățile dumneavoastră.

Corpurile modulate sînt dimensionate judicios (800 mm în lungime, 1766 mm înălțime la corpurile inferioare și 574 mm la cele superioare) permițînd astfel o gamă deosebit de variată de aranjamente.



(3836)

Părinți și copii

Scumpa mea Tamara,

Îți scrie prietena ta Galia. Îți amintești ce frumos ne-am petrecut vacanța în tabără de pionieri? Îmi pare rău că acum ești atât de departe și că nu putem discuta decât în scris.

Uite ce mă frământă acum. La radio și la televizor se vorbește din ce în ce mai mult despre părinți și copii. Vorbesc însă numai cei mari. M-am gândit deci să scriu și ce cred copiii despre oamenii mari. Dar unde să scriu? În ziarul de perete al școlii n-au să pu-

asemenea, bazaconii, dar pentru noi, da.

Mama și tanti Ira mi-au adus nu demult un imens dulău din masă plastică. Albastru-îndigo cu burta portocalie. L-au pus pe divan și ține-te exclamații de admirație. Am vrut să-l iau în brațe, dar ții ai găsit!

— Nu-l atinge cu mânuțele murdare! mi-a spus mama.

Noroc că a venit tata și a întrebat.

— Ce-i cu monstrul ăsta?

— Bărbații ăștia nu se pricep la nimic, a spus cu dispreț tanti Ira. E o



blice un articol ca ăsta, în ziarele pentru adulți nici atât, iar instructorii de pionieri are să mă săpunească dacă am să-l propun la revista „Pionierul”. Așa că m-am hotărât să-ți scriu ție.

Intr-o zi, eram încă la grădiniță, am învățat un cântec despre viață. „Vreau să fii frumoasă, viață!” se spunea în cântec. Înțeleg? Ne plăcea grozav cântecul ăsta și-l cântam mereu. A venit însă un nene din nou știi ce comisie și a spus edu-catoarelor:

— Ce cântă zgîmboii ăștia? Împlinirea dragostei e un miracol, copii! Asta-i text pentru preșcolari? Nu există alte cîntece în repertoriul pentru copii?

Nici acum nu înțeleg de ce nu i-a plăcut acelui nene cuvintele cîntecului cu un refren atât de drag: „Vreau să fii frumoasă, viață!” Știu doar că după vizita comisiei am început să cântăm naiba știe ce. Vasăzică despre iepurași — e voie, despre pri-vi-le-zii-le copiilor de asemena, despre miracol însă nu! Dar, la drept vorbind, ce vor oamenii mari?

Aud mereu că oamenii mari trebuie să învețe să-i înțeleagă pe copii, dar eu cred că mai curînd uoi, copiii, ar trebui să învățăm să-i înțelegem pe adulți. Să ne închipuim că sîntem în pielea lor. Îmi amintesc, de pildă, că pe cînd eram mică de tot cei mari mă dăscăleau într-una: nu fugi, ai să cazi, nu te cătara — ai să te zgîrîi, nu sări — ai să aluneci și așa mai departe. Am încercat să-mi închipui că sînt și eu om mare și am înțeles îndată psihologia lor: de sus, de unde văd ei pămîntul, le e frică să cadă. Cu cît un nene e mai înalt cu atît îi e mai frică să cadă. N-ai observat? Cu noi e altceva. Capul ne e aproape de picioare, pămîntul e alături, nici n-ai de unde să cazi. În schimb fratele meu, Vova, care s-a făcut un lungan mai înalt ca tata, e fricos nevoie mare. La cum-părături nu se duce, cîcă îl e frică de vînzători, cu autobuzul nu merge, cîcă îi e frică de călători. Pretinde să călătorească cu taxiul. Uite așa se strică oamenii.

Și de ce le place adulților să ne sperie? Ba că vine bau-bau, ba că ne ia milițianul. Dar tu știi bine că noi nu ne speriem cu una cu două. Lor, nu nouă, le sare înima cînd au de-a face cu milițienii, că veșnic cîntă-contravin la ceva. Ba fac scandal, ba conduc prea repede, ba nascocesc cine știe ce drăcovenii. Ce avem noi, copiii, cu toate astea? Pe noi nenea milițianul ne ajută, nu ne pedepsește. De ce să ne fie frică de el? Cît îl privește pe bau-bau, cine nu știe că nu există nici un bau-bau? Adică există în poezii, dar adulții cred că și în realitate!

Despre cărți, ce să mai vorbim? Cine citește cărțile pentru copii, dacă nu adulții? Se tot uită la poze și le comentează atât de caraghios! „Privește ce viziune originală la acest pictor, spunea tata deunăzi. Un cal verde! Superb!” La care mama și-a amintit că în cartea de vise a bunicii se spunea: „Cal verde de veji vedea, bucurie vei afla”. Și uite că abia acum vedea în sfîrșit un cal verde. Spune și tu, Tamara dragă, astea-s discuții? Ce ne interesează pe noi, copiii, caîl verzi și interpretarea viselor. Sîntem sătui de animalele colorate pe care le desenează pentru noi ilustratorii de cărți și care nu există nicăieri cu adevărat. Pentru cei mari nu îndrăznesc să mîzgălească

jucrie de import, pentru Galia.

Tata a ridicat din umeri nedumerit și a spus ceva despre simțul estetic al copiilor, dar n-am înțeles prea bine. Mie nu mi era clar un lucru: n-aveam voie să ating jucăria cu minile murdare și totuși jucăria era a mea. Ce să fac eu cu ea? S-o privesc de departe? Mi-ar fi plăcut să mă joc cu ea, dar de privit nu era bună, prea era de import. Albastră, cu burta portocalie. De ce nu mi-au adus un cîțel de-ai nostru, viu, alb, cafeniu, oricum ar fi, dar să pot să mă joc cu el și să ne împrietenim. Aș ții-ai găsit! Cîcă zărite parchetul. O!, nu pot să sufăr parchetul ăsta! Ba se zgîrîie, ba se pătează. Știi, îmi vine uneori să-mi răstorn călimara pe el.

Spune-mi, dragă Tamara, ce vor adulții ăștia de la noi? N-ai voie să faci decît ce vor ei, n-ai voie să-i contrazici. Ce ne rămîne de făcut? Să tăcem chitic și să facem ce credem de cuviință. Iar dacă încep să ne certe, să-i privim cu ochi nevinovați și să șoptim candid: „N-am să mai fac!” Acest „n-am să mai fac” e salvator. Și acasă, și la școală, și la adunările de pionieri. În fond dacă stai să te gîndești, adulții nu ne cer mare lucru. Sînt și ei sătui peste cap să ne tot pedezească. Incepe să spună-le „n-am să mai fac” și totul e în ordine. Regulile educației sînt respectate.

Te rog să-mi răspunzi dacă ești de acord cu mine. Te sărată cu drag prietena ta Galia.

P.S. M-am gîndit că ar fi bine, totuși, să nu arăți simțozia nici unui adult. Ar fi nepedagogic, nu crezi?

E. Moghileanskaia

Nu facem excepții

Noul Locatar a intrat ca o furtună în biroul Administratorului, a lovit cu pumnul în masă și a început să urle de durere.

— V-ați rănit? l-a întrebat Administratorul, plin de sollicitudine.

— La naiba, a zberlat Noul Locatar. Cer că cei mult în 24 de ore...

— Se face! a gîngurit Administratorul. Se face. Dar luați loc și spuneți-mi ce vă supără.

— Bî-i-ne! s-a învoit Noul Locatar. Să le luăm pe rînd. Ieri m-am mutat într-un apartament construit de brigada dv.

Administratorul sări în picioare, apucă mina Noului Locatar și o scutură energic:

— Vă felicit cu prilejul mutării în casă nouă! Dați-mi voie să vă spun însă că mii de familii primesc zilnic apartamente prevăzute cu confort modern. Nu sînteți o excepție, stimate tovarășe...

— Știu, știu, l-a întrerupt Noul Locatar. Numai că mii de familii primesc, cum ați spus, apartamente cu confort modern, iar mie mi-ați repartizat un semifabricat!

— Cum adică, un semifabricat? Vreți să spuneți că tencuiala se coșcovește?

— Exact, se coșcovește.

— Perfect, apartamentul dv. nu e o excepție. Și în alte apartamente se coșcovește. Parchetul e valuri-valuri?

— Exact.

— Nu-i o excepție. Ușile nu se închid?

— Ba se închid, ricană Noul Locatar, în schimb nu se deschid.

— Atunci nu se închid ferestrele?

— Nici acum n-ați nimerit-o. S-au și închis și nu se mai deschid.

— Nu-i o excepție, murmură Administratorul. Apa caldă nu curge?

— Nu curge, fir-ar ea să fie!

— În schimb curge din calorifere?

— Curge, fir-ar ele să fie!

— E-n regulă. Fără excepții. Sper că nu aveți încă cadă în baie?

— Bineînțeles!

— Cada v-a fost promisă pentru Ziua lucrătorilor din gospodăria comunală?

— Da!

— Vedeți? Nu v-am spus că lucrăm pentru toți la fel, fără excepții?

Și Administratorul s-a apropiat de Noul Locatar și l-a îmbrățișat afectuos:

— Mai aveți și alte doleanțe?

— Aș dori... aș dori o reparație capitală, biigui Noul Locatar, care între timp își pierduse capacitatea de luptă.

— Ce oameni neînțelegători! spuse Administratorul. Reparație capitală! Reparație capitală acum, cînd, conform normelor, clădirea abia urmează să se lase! Dar cine ne garantează că n-are să se lase într-o parte? Nu, stimate tovarășe, nu merge așa! Veniți peste un an și o să stăm de vorbă atunci! O să vă repartizăm pe cei mai buni meșteri. Tuturor, nu numai dv. Nu facem excepții.

A. Demianov

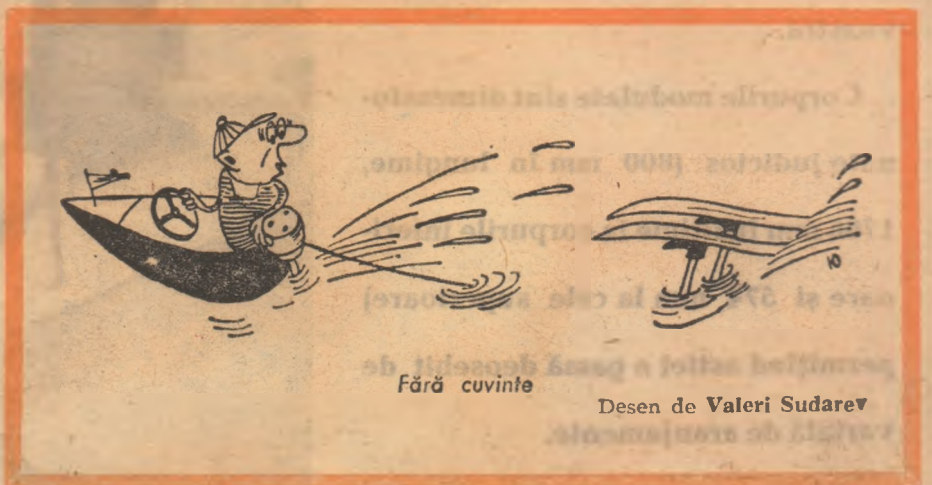
Fotografiile se amuză



Dialog

Personajele: El și Ea într-o situație tipică. Ceea ce înseamnă că El citește ziarul.

Ea: Nu știi cum să fac. Dă-mi o mîină de ajutor. O parte din rufele spălate sînt în cadă și n-am unde să fac baie. M-am dus în pod să întind rufe și am dat acolo peste Sitkovskaia, și dînsa cu un maldăr de rufe. I-am spus foarte politicos: „Vecină dragă, cum se face că de cite ori vin să pun rufele la uscat



• umor

• umor umor u,

• umor umor umor u,

• umor umor umor umor u,

• umor umor umor umor u,

• umor umor umor umor u,

• umor umor umor umor u,

• umor umor umor umor u,

• umor umor umor umor u,

• umor umor umor umor u,

• umor umor umor umor u,

• umor umor umor umor u,

• umor umor umor umor u,

• umor umor umor umor u,

• umor umor umor umor u,

• umor umor umor umor u,

• umor umor umor umor u,

• umor umor umor umor u,

• umor umor umor umor u,

• umor umor umor umor u,

• umor umor umor umor u,

• umor umor umor umor u,

• umor umor umor umor u,

• umor umor umor umor u,

• umor umor umor umor u,

• umor umor umor umor u,

• umor umor umor umor u,

• umor umor umor umor u,

• umor umor umor umor u,

• umor umor umor umor u,

• umor umor umor umor u,

• umor umor umor umor u,

• umor umor umor umor u,

• umor umor umor umor u,

• umor umor umor umor u,

• umor umor umor umor u,

• umor umor umor umor u,

• umor umor umor umor u,

• umor umor umor umor u,

• umor umor umor umor u,

• umor umor umor umor u,

• umor umor umor umor u,

• umor umor umor umor u,

• umor umor umor umor u,

• umor umor umor umor u,

• umor umor umor umor u,

• umor umor umor umor u,

• umor umor umor umor u,

• umor umor umor umor u,

• umor umor umor umor u,

• umor umor umor umor u,

• umor umor umor umor u,

• umor umor umor umor u,

• umor umor umor umor u,

• umor umor umor umor u,

• umor umor umor umor u,

• umor umor umor umor u,

• umor umor umor umor u,

• umor umor umor umor u,

• umor umor umor umor u,

• umor umor umor umor u,

• umor umor umor umor u,

• umor umor umor umor u,

• umor umor umor umor u,

• umor umor umor umor u,

• umor umor umor umor u,

• umor umor umor umor u,

• umor umor umor umor u,

• umor umor umor umor u,

• umor umor umor umor u,

• umor umor umor umor u,

• umor umor umor umor u,

• umor umor umor umor u,

• umor umor umor umor u,

• umor umor umor umor u,

• umor umor umor umor u,

• umor umor umor umor u,

• umor umor umor umor u,

• umor umor umor umor u,

• umor umor umor umor u,

• umor umor umor umor u,

• umor umor umor umor u,

• umor umor umor umor u,

